

KRR.430.001.2023

Nr ewid. 52/2023/P/23/001/KRR

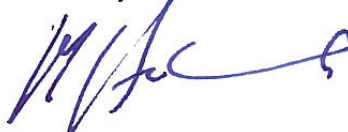
Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2022 r.
w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi,
62 – Rybołówstwo

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Marek Adamiak

Akceptuję:

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 08 maja 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA.....	7
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO	8
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	8
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	10
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	41
3.4. KSIĘGI RACHUNKOWE	42
4. USTALENIA INNYCH KONTROLI	43
5. INFORMACJE DODATKOWE	44
6. ZAŁĄCZNIKI	45
6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO.....	45
6.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO.....	47
6.3. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO	48
6.4. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO	51
6.5. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO.....	56
6.6. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO.....	59
6.7. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	60

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowych:
32 – Rolnictwo,
33 – Rozwój wsi,
62 – Rybołówstwo

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych;
- funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 62 – Rybołówstwo;
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa, w tym w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ufp)

Jednostka kontrolowana

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Dysponentem części: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi oraz 62 – Rybołówstwo był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pełnił funkcję Instytucji Zarządzającej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (dalej: PROW 2014–2020) oraz Programem Operacyjnym Rybactwo i Morze na lata 2014–2020 (dalej: PO RYBY 2014–2020).

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2022 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub przez niego nadzorowanych², nadzorował 79 jednostek. Podlegały mu ponadto 24 jednostki.

W 2022 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nadzorował trzy agencje wykonawcze, tj. Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR) i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (dalej: KOWR), który oprócz gospodarki finansowej KOWR prowadzi również gospodarkę finansową Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (dalej: Zasób WRSP).

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej: MRiRW) kontrolą objęto Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako dysponenta części oraz dysponenta III stopnia w MRiRW.

Dysponentem III stopnia w MRiRW w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi oraz 62 – Rybołówstwo był Dyrektor Generalny MRiRW ustanowiony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zadania dysponenta części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi oraz 62 – Rybołówstwo związane z dysponowaniem środkami pieniężnymi na rachunkach bankowych prowadzonych w Narodowym Banku Polskim wykonywała Dyrektor Departamentu Budżetu w MRiRW.

Prognozy wielkości dochodów w 2022 r. w budżecie państwa w trzech częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały określone w ustawie budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.³ (dalej: ustawa budżetowa na rok 2022) w łącznej kwocie 72 143 tys. zł, z tego w:

- części 32 – Rolnictwo – 40 447 tys. zł,
- części 33 – Rozwój wsi – 30 006 tys. zł,
- części 62 – Rybołówstwo – 1690 tys. zł.

Dochody zostały zrealizowane w łącznej kwocie 347 737,9 tys. zł, z tego w:

- części 32 – Rolnictwo – 64 258,4 tys. zł (tj. 158,9% prognozy dochodów),
- części 33 – Rozwój wsi – 258 691,7 tys. zł (tj. 862,1% prognozy dochodów),
- części 62 – Rybołówstwo – 24 787,8 tys. zł (tj. 1466,7% prognozy dochodów).

Zrealizowane dochody w tych częściach stanowiły 0,06% łącznych dochodów budżetu państwa w 2022 r. (504 377 628 tys. zł)⁴, z czego w części 32 – Rolnictwo – 0,01%, w części 33 – Rozwój wsi – 0,05%, łącznych dochodów budżetu państwa w 2022 r.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

² M.P. poz. 1031.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 270.

⁴ Dane wstępne o dochodach i wydatkach według stanu na początek marca 2023 r.

Wydatki w planie po zmianach w budżecie państwa w trzech częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2022 r. zostały ustalone w łącznej kwocie 9 109 783,9 tys. zł, z tego w:

- części 32 – Rolnictwo – 1 776 173,3 tys. zł,
- części 33 – Rozwój wsi – 7 184 207,9 tys. zł,
- części 62 – Rybołówstwo – 149 402,7 tys. zł.

Wydatki budżetu państwa w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2022 r. zostały zrealizowane w łącznej kwocie 8 869 325,1 tys. zł, z tego w:

- części 32 – Rolnictwo – 1 729 616,4 tys. zł, (tj. 97,4% kwoty planu wydatków po zmianach);
- części 33 – Rozwój wsi – 7 015 042,5 tys. zł (tj. 97,6% kwoty planu wydatków po zmianach);
- części 62 – Rybołówstwo – 124 666,2 tys. zł (tj. 83,4% kwoty planu wydatków po zmianach).

Wydatki poniesione w ramach wyżej wymienionych części stanowiły 1,71% łącznych wydatków budżetu państwa w 2022 r. (517 398 729,7 tys. zł), z tego w części 32 – Rolnictwo – 0,33%, w części 33 – Rozwój wsi – 1,36%, w części 62 – Rybołówstwo – 0,02%.

Wydatki w planie po zmianach w budżecie środków europejskich ustalono w 2022 r. w łącznej kwocie 24 116 372,3 tys. zł, z tego w:

- części 32 – Rolnictwo – 31 488 tys. zł,
- części 33 – Rozwój wsi – 23 820 551 tys. zł,
- części 62 – Rybołówstwo – 264 333,3 tys. zł.

Z budżetu środków europejskich wydatkowano łącznie kwotę 23 556 633,6 tys. zł, z tego w:

- części 32 – Rolnictwo – 15 477,5 tys. zł (tj. 46,2% kwoty planu wydatków po zmianach),
- części 33 – Rozwój wsi – 23 306 546,8 tys. zł (tj. 97,8% kwoty planu wydatków po zmianach),
- części 62 – Rybołówstwo – 234 609,3 tys. zł (tj. 88,8% kwoty planu wydatków po zmianach).

Wydatki te stanowiły 31,79% łącznych wydatków budżetu środków europejskich w 2022 r. (74 102 661,5 tys. zł), z tego w części 32 – Rolnictwo – 0,02%, w części 33 – Rozwój wsi – 31,45%, w części 62 – Rybołówstwo – 0,32%.

W 2022 r. w ramach części, dla których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi z budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich wydatkowano łącznie 32 425 958,7 tys. zł, głównie na:

- realizację systemów wsparcia bezpośredniego I filara Wspólnej Polityki Rolnej – 16 993 156 tys. zł;
- realizację płatności⁵ PROW 2014–2020 – 9 753 873,5 tys. zł;
- pomoc krajową realizowaną przez ARiMR – 1 885 769,9 tys. zł;
- dotację podmiotową dla ARiMR – 1 291 259,9 tys. zł;
- dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – 558 249,1 tys. zł;
- działalność szkół rolniczych i internatów, nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dokształcanie nauczycieli, pomoc materialną dla uczniów – 522 625 tys. zł;
- realizację płatności⁶ PO RYBY 2014–2020 – 310 936,1 tys. zł.

⁵ Łącznie z Pomocą Techniczną.

⁶ Łącznie z Pomocą Techniczną.

Budżet 2022 r. w poszczególnych częściach budżetowych realizowany był przez następujących dysponentów środków budżetowych:

- w części 32 – Rolnictwo – MRiRW (dysponent części i dysponent III stopnia), Główny Inspektorat Weterynarii (dysponent II i III stopnia), osiem granicznych inspektoratów weterynarii (dysponenci III stopnia), Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą (dysponent II i III stopnia), 17 okręgowych stacji chemiczno-rolniczych (dysponenci III stopnia), Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (dysponent III stopnia), Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt (dysponent III stopnia), 61 szkół rolniczych (dysponenci III stopnia) oraz Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej (dysponent III stopnia);
- w części 33 – Rozwój wsi – MRiRW (dysponent części i dysponent III stopnia);
- w części 62 – Rybołówstwo – MRiRW (dysponent części i dysponent III stopnia) oraz Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego w Słupsku (dysponent III stopnia).

Informacje dotyczące dochodów budżetowych, wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez poszczególnych dysponentów środków oraz ich procentowy udział w zrealizowanych dochodach i wydatkach w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 62 – Rybołówstwo zostały przedstawione w załączniku 6.1. do Informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa w 2022 r.
w częściach
32 – Rolnictwo,
33 – Rozwój wsi,
62 – Rybołówstwo

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 62 – Rybołówstwo.

W zakresie realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez dysponenta części i dysponenta III stopnia w MRiRW w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 62 – Rybołówstwo nie stwierdzono nieprawidłowości.

W częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 62 – Rybołówstwo zgodnie z przepisami dokonano blokowania planowanych wydatków, prawidłowo dokonywano zmian planu wydatków, a także celowo wykorzystano środki z rezerwy ogólnej i rezerw celowych.

Kontroli poddano:

- w części 32 – Rolnictwo: 558 249,1 tys. zł, tj. 64,5% zrealizowanych dotacji (865 703,6 tys. zł) przez dysponenta tej części w 2022 r., z budżetu państwa oraz 30 637,6 tys. zł, tj. 18,8% wydatków dysponenta III stopnia w MRiRW zrealizowanych w 2022 r. w tej części z budżetu państwa (162 832,6 tys. zł);
- w części 33 – Rozwój wsi: 6 949 628,7 tys. zł, tj. 23,1% zrealizowanych dotacji (30 143 186,2 tys. zł) przez dysponenta tej części w 2022 r., z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich oraz 2404,1 tys. zł, tj. 12,4% wydatków dysponenta III stopnia w MRiRW zrealizowanych w 2022 r. w tej części z budżetu państwa (19 324,2 tys. zł);
- w części 62 – Rybołówstwo: 107 214,9 tys. zł, tj. 35,8% zrealizowanych dotacji ogółem (299 201,6 tys. zł) przez dysponenta tej części w 2022 r., z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich oraz 5590,7 tys. zł, tj. 23,6% wydatków ogółem dysponenta III stopnia w MRiRW zrealizowanych w 2022 r. z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich (23 667,8 tys. zł).

Kontrolowana jednostka prawidłowo sporządziła sprawozdania budżetowe za 2022 r. i sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Ewidencja księgowa dysponenta części 33 – Rozwój wsi oraz dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo była prowadzona prawidłowo. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań w kontrolowanych częściach oraz prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań dysponenta części 33 – Rozwój wsi oraz dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo.

Informacje dotyczące szczegółowej kalkulacji ocen kontrolowanej działalności zostały przedstawione w załączniku 6.2. do niniejszej Informacji.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r., kontrola dochodów budżetowych w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi oraz 62 – Rybołówstwo została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za 2022 r. z wynikami wykazanymi w sprawozdaniu za 2021 r.

Dochody w części 32 – Rolnictwo

W tej części budżetowej źródłem dochodów w 2022 r. były głównie opłaty za czynności kontrolne wykonywane przez graniczne inspektoraty weterynarii, opłaty pobierane przez Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą związane z agrochemiczną obsługą rolnictwa, opłaty pobierane przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa za badania laboratoryjne, wpłaty z tytułu badania odmian i prowadzenia rejestru odmian pobierane przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, wpływy z tytułu usług wykonywanych przez Laboratorium Oceny Mleka Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt – Laboratorium Referencyjne w Parzniewie, wpływy z usług świadczonych dla podmiotów w zakresie badań laboratoryjnych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kierunku obecności organizmów szkodliwych dla roślin, obecności modyfikacji genetycznych, wpływy z opłat za rejestrację środków ochrony roślin, wpływy z tytułu przeprowadzonych badań laboratoryjnych wynikających z art. 39 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych⁸ oraz z tytułu najmu powierzchni w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pobierane przez dysponenta III stopnia w MRiRW.

Dochody w tej części zrealizowano w kwocie 64 258,4 tys. zł i były wyższe o 23 811,4 tys. zł, tj. o 58,9% od planu wynikającego z ustawy budżetowej na rok 2022 ustalonego w kwocie 40 447 tys. zł oraz wyższe o 8755,7 tys. zł, tj. o 15,8% od wykonanych dochodów w 2021 r. w kwocie 55 502,7 tys. zł.

Wyższe wykonanie dochodów w 2022 r. w stosunku do dochodów ujętych w ustawie budżetowej na 2022 r. oraz do dochodów zrealizowanych w 2021 r. było związane głównie z wyższymi odpowiednio o 12 350,2 tys. zł, tj. o 99,5% od prognozowanych dochodów na 2022 r. (12 410 tys. zł) oraz o 8349,9 tys. zł, tj. o 50,9% od zrealizowanych dochodów w 2021 r. (16 410,3 tys. zł), dochodami uzyskanymi przez graniczne inspektoraty weterynarii z tytułu opłat pobieranych za przeprowadzone kontrole weterynaryjne na przejściach granicznych w Dorohusku, Korczowej i Koroszczynie. W związku z wybuchem wojny w Ukrainie uruchomiona została całodobowa obsługa tych przejść granicznych co spowodowało, że kilkukrotnie zwiększyła się liczba transportów podlegających kontrolom urzędowym, zarówno na przejściach kolejowych jak i drogowych, ze względu na wzmożoną wymianę handlową na granicy polsko-ukraińskiej. W związku z powyższym, znacznie wzrosły z tego tytułu dochody uzyskiwane przez graniczne inspektoraty weterynarii.

Na koniec 2022 r., zgodnie z rocznym sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 32 – Rolnictwo wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 4155,1 tys. zł i były wyższe o 1052,3 tys. zł, tj. o 33,9% od kwoty należności wykazanej na koniec 2021 r. (3102,8 tys. zł).

Zaległości według stanu na 31 grudnia 2022 r. w kwocie 3893,5 tys. zł były wyższe o 839,3 tys. zł, tj. o 27,5% od zaległości odnotowanych na koniec 2021 r. (3054,2 tys. zł). Wzrost tych zaległości wynikał głównie z opłat i kosztów sądowych i innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu orzeczenia sądu w kwocie 750 tys. zł w sprawie częściowego naprawienia szkody powstałej w wyniku realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w jednej ze szkół nadzorowanej i prowadzonej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1688, ze zm.

Zaległości na koniec 2022 r. wynikały głównie: ze sporu o zwrot wierzytelności pomiędzy Okręgową Stacją Chemiczno-Rolniczą w Poznaniu a firmą budowlaną, z tytułu usług świadczonych przez laboratoria Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa dla podmiotów w zakresie badań laboratoryjnych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kierunku obecności organizmów szkodliwych dla roślin, obecności modyfikacji genetycznych oraz wydawania świadectw w tym zakresie, a także z odsetek naliczonych za nieterminowe regulowanie zapłaty oraz należności głównej z tytułu umów najmu powierzchni przez dysponenta III stopnia w MRiRW.

Dochody w części 33 – Rozwój wsi

W tej części budżetowej głównym źródłem dochodów w 2022 r. były wpłaty związane z rozliczeniem nadwyżki środków finansowych ustalonej na koniec 2021 r. Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz wpłaty przekazane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze zwrotów dotacji oraz płatności wynikające z rozliczenia umów, projektów wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem.

Dochody w tej części zostały zrealizowane w wysokości 258 691,7 tys. zł i były wyższe o 228 685,7 tys. zł, tj. o 762,1% od planu wynikającego z ustawy budżetowej na rok 2022 ustalonego w kwocie 30 006 tys. zł oraz niższe o 371 792,4 tys. zł, tj. o 59% od wykonanych dochodów w 2021 r. w kwocie 630 484,1 tys. zł.

Nadwyżka środków finansowych Zasobu WRSP za 2021 r. wyniosła 594 955,3 tys. zł, którą ustalono na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa⁹. Z powyższej kwoty, KOWR przekazał w 2022 r. na rachunek dochodów MRiRW kwotę 74 955,3 tys. zł. Pozostała kwota 500 000 tys. zł nie została przekazana na rachunek dochodów MRiRW i została przeznaczona na realizację zadań określonych w art. 23c ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa¹⁰ – zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 26 maja 2022 r. o zmianie ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności oraz niektórych innych ustaw¹¹. Ponadto w 2022 r. KOWR przekazał na dochody budżetu państwa kwotę 20 000 tys. zł, jako zaliczkę z tytułu nadwyżki środków finansowych za 2022 r.

Nieplanowane dochody z tytułu nadwyżki środków finansowych KOWR wyniosły 79 805,4 tys. zł, a nieplanowane dochody uzyskane przez ARiMR z tytułu m.in. zwrotu nienależnie pobranych dotacji, płatności wynikających z rozliczenia umów, projektów wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem wyniosły 81 873,9 tys. zł. Na wysokość nadwyżki środków finansowych ZWRSP przekazywanej na dochody budżetu państwa w szczególności wpływ mają uzyskane wyższe niż planowane wpływy i niższe niż planowane wydatki. Z kolei zaplanowanie dochodów przez ARiMR na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2022 r. nie było możliwe, ponieważ nie można zaplanować jakie środki i w jakich terminach zostaną zwrócone przez beneficjentów.

Niższe wykonanie dochodów w 2022 r. w stosunku do dochodów uzyskanych w 2021 r. w tej części wynikało także z niewystąpienia nadwyżki środków finansowych w ARiMR za 2021 r.¹²

Na koniec 2022 r., zgodnie z rocznym sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 33 – Rozwój wsi wystąpiły należności pozostałe do zapłaty (wszystkie zaległe) w kwocie 2,8 tys. zł i były wyższe o 0,7 tys. zł, tj. 33,3% od zaległości odnotowanych na koniec 2021 r. (2,1 tys. zł).

Dochody w części 62 – Rybołówstwo

W tej części źródłem dochodów były dochody uzyskane przez Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego w Słupsku z tytułu różnych opłat, w tym z decyzji karnych nałożonych na osoby prawne i inne jednostki organizacyjne za: nieprzestrzeganie przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa, połowy rekreacyjne, wydane dzienniki połowowe, dokumenty sprzedaży oraz wpłaty z tytułu kosztów upomnień od wydanych decyzji.

⁹ Dz. U. poz. 1746, ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 2329.

¹¹ Dz. U. 1270.

¹² W 2021 r. ARiMR z tytułu nadwyżki finansowej za 2020 r. przekazała do MRiRW na rachunek dochodów kwotę 217 447,2 tys. zł.

Dochody w tej części zrealizowano w kwocie 24 787,8 tys. zł i były wyższe o 23 097,8 tys. zł, tj. o 1366,7% od planu wynikającego z ustawy budżetowej na rok 2022 ustalonego w wysokości 1690 tys. zł i były wyższe o 19 223,2 tys. zł, tj. o 345,5% od zrealizowanych w 2021 r. (5564,6 tys. zł).

Wyższe wykonanie dochodów w 2022 r. w stosunku do planowanych dochodów ujętych w ustawie budżetowej na 2022 r. oraz do dochodów zrealizowanych w 2021 r. było związane głównie z uzyskaniem nieplanowanych dochodów powstałych na skutek wystawienia decyzji przez Głównego Inspektora Rybołówstwa Morskiego w Słupsku nakładającej karę w wysokości 19 621,6 tys. zł na armatora statku rybackiego w związku z nieprzestrzeganiem przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Zapłata należności nastąpiła 20 stycznia 2022 r. Od powyższej decyzji armator nie wniósł odwołania.

Na koniec 2022 r., zgodnie z rocznym sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 62 – Rybołówstwo wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 3265,4 tys. zł, a zaległości wyniosły 3244,1 tys. zł i były one wyższe odpowiednio o 2997,3 tys. zł, tj. o 1118% oraz o 2985,9 tys. zł, tj. o 1156,4% od wykazanych na koniec 2021 r. należności w kwocie 268,1 tys. zł oraz zaległości w kwocie 258,2 tys. zł. Wzrost tych należności oraz zaległości w stosunku do odnotowanych w 2021 r. w tej części budżetowej dotyczył głównie kar pieniężnych wymierzonych przez Głównego Inspektora Rybołówstwa Morskiego w Słupsku wobec osób fizycznych za naruszenie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim¹³.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2022 w kontrolowanych częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaplanowano wydatki: w części 32 – Rolnictwo w kwocie 1 991 621 tys. zł, w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 4 445 100 tys. zł oraz w części 62 – Rybołówstwo w kwocie 134 128 tys. zł.

W 2022 r. planowane wydatki ujęte w ustawie budżetowej na rok 2022 zostały zwiększone o:

- kwotę 145 tys. zł pochodzącą z rezerwy ogólnej w części 33 – Rozwój wsi;
- kwotę 157 571,7 tys. zł w części 32 – Rolnictwo, o kwotę 2 815 504,1 tys. zł w części 33 – Rozwój wsi, o kwotę 15 276,7 tys. zł w części 62 – Rybołówstwo – pochodzące z rezerw celowych. Powyższe środki finansowe zostały, na podstawie art. 154 ust. 1 ufp, przeniesione z rezerw celowych na podstawie decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na 2022 r.

Ponadto planowane wydatki zostały zablokowane na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 5 lipca 2022 r., 12 grudnia 2022 r., 28 grudnia 2022 r., oraz zmniejszone decyzjami Ministra Finansów z 22 grudnia 2022 r. i 30 grudnia 2022 r. w części 32 – Rolnictwo o 373 019,4 tys. zł, w części 33 – Rozwój wsi o 76 541,2 tys. zł, w części 62 – Rybołówstwo o 2 tys. zł.

Plan wydatków po zmianach został ustalony w części 32 – Rolnictwo w kwocie 1 776 173,3 tys. zł, w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 7 184 207,9 tys. zł, w części 62 – Rybołówstwo w kwocie 149 402,7 tys. zł.

W trakcie prac nad projektem budżetu na lata 2022–2024 pismem z dnia 20 sierpnia 2021 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do Ministra Finansów o dodatkowe zwiększenie limitu wydatków na 2022 r. o kwotę 500 000 tys. zł na utworzenie rezerwy celowej z przeznaczeniem na realizację pomocy dla podmiotów, które poniosły szkody w gospodarstwach rolnych lub rybackich spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Pismem z dnia 28 września 2022 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do Ministra – Członka Rady Ministrów Sekretarza Rady Ministrów, aby w części 83 – Rezerwy celowe nazwę rezerwy w poz. 62 *Środki na realizację pomocy dla podmiotów, które poniosły szkody w gospodarstwach rolnych lub rybackich spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych* zamienić na *Fundusz Gwarancji w Rolnictwie* oraz zwiększyć kwotę planowanych wydatków z tej rezerwy do 3 000 000 tys. zł. Środki z powyższej rezerwy miały być przeznaczone w szczególności na realizację pomocy dla podmiotów, które poniosły szkody w gospodarstwach rolnych lub rybackich spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych oraz na utrzymanie ciągłości funkcjonowania gospodarstw rolnych wobec coraz

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 475.

częściej występujących niekorzystnych zjawisk pogodowych, w szczególności suszy. Pozycja 62 rezerwy celowej pn. „Fundusz Gwarancji w Rolnictwie” została ujęta w ustawie budżetowej na rok 2022.

W trakcie 2022 r., na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Minister Finansów na podstawie decyzji dotyczących zmian w budżecie państwa na rok 2022 r. przeniósł planowane wydatki z poz. 62 rezerw celowych do części 32 – Rolnictwo w kwocie 108 862,1 tys. zł, do części 33 – Rozwój wsi w kwocie 899 984 tys. zł oraz do części 62 – Rybołówstwo w kwocie 8065 tys. zł, tj. w łącznej kwocie 1 016 911,1 tys. zł. Z kwoty tej wydatkowano 998 883,3 tys. zł, tj. 98,2% środków przyznanych z poz. 62 i 33,9% środków zaplanowanych w poz. 62. W ramach powyższej kwoty, na realizację pomocy dla podmiotów, które poniosły szkody w gospodarstwach rolnych lub rybackich spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych wydatkowano 798 254,2 tys. zł. Pozostała kwota, tj. 200 629,1 tys. zł (po dokonaniu zmiany przeznaczenia rezerwy celowej poz. 62) została wydatkowana m.in. na: zwiększenie limitu wynagrodzeń dla pracowników Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, wydatki bieżące dla Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa, wydatki bieżące, wydatki majątkowe zespołów szkół centrum kształcenia rolniczego oraz na pomoc finansową dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej, a także na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściową spłatę kapitału kredytów, na gromadzenie danych na potrzeby zarządzania rybołówstwem, na prowadzenie badań oraz połowów ryb w rzece Odra w celu oceny skutków katastrofy ekologicznej.

W zakresie prawidłowości dokonywania zmian planu wydatków szczegółowym badaniem objęto zwiększenie planu wydatków w części 33 – Rozwój wsi z rezerwy ogólnej po korekcie na łączną kwotę 145 tys. zł (100% zwiększenia). Kwota rezerwy ogólnej została przyznana zarządzeniem nr 138 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 maja 2022 r.¹⁴ z przeznaczeniem na naprawę dachu na budynku szkoleniowym Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach (dalej: ODR w Barzkowicach) w związku z uszkodzeniami powstałymi na skutek huraganu w dniu 30 stycznia 2022 r. i 17 lutego 2022 r. w wysokości 478 tys. zł. Kwota tej rezerwy zgodnie z zarządzeniem nr 414 Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2022 r.¹⁵ zmieniającym powyższe zarządzenie została zmniejszona o 333 tys. zł do kwoty 145 tys. zł na skutek otrzymania odszkodowania przez ODR w Barzkowicach od ubezpieczyciela oraz niższych poniesionych kosztów naprawy dachu w stosunku do zaplanowanych. Ostatecznie z rezerwy ogólnej na naprawę dachu wydatkowano 144,4 tys. zł, a kwota 0,6 tys. zł została zwrócona 30 listopada 2022 r. na rachunek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z zaplanowanych wydatków otrzymanych z rezerw celowych wydatkowano w części 32 – Rolnictwo – 132 086,1 tys. zł, tj. 83,8%, w części 33 – Rozwój wsi – 2 763 558,3 tys. zł, tj. 98,2% oraz w części 62 – Rybołówstwo – 14 797,2 tys. zł, tj. 96,9%.

Szczegółowym badaniem u dysponenta części objęto również trzy decyzje w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2022 przyznające środki finansowe z rezerw celowych w:

- części 32 – Rolnictwo w kwocie 23 490,8 tys. zł przyznane na podstawie decyzji Ministra Finansów z 25 maja 2022 r., 14 października 2022 r. oraz 22 grudnia 2022 r. (poz. 62 rezerw celowych – Fundusz Gwarancji w Rolnictwie) na wydatki majątkowe dla 24 szkół rolniczych prowadzonych i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego (dalej: ZSCKR) m.in. w Bogdańczowicach, Janowie, Hańczowej, Gołądkowie, Marianowie, Sokołowie Podlaskim, tj. 14,9% łącznej kwoty zwiększającej plan wydatków środkami z rezerw celowych w tej części. Z rezerwy tej wydatkowano 18 377 tys. zł, tj. 78,2% przyznanej kwoty. Główną przyczyną niewydatkowania w pełni przyznanych środków było: niewykorzystanie środków przez ZSCKR w Marianowie, który otrzymał środki na pokrycie wydatków niekwalifikowanych dotyczących Projektu pn. *Głęboka termomodernizacja budynków szkolnych* w wyniku problemów z wykonawcą, który pod koniec kwietnia 2022 r. zrezygnował z prowadzenia prac budowlanych; niepełne wykorzystanie środków w ZSCKR w Gołądkowie spowodowane było przedłużającymi się procedurami przetargowymi oraz uzgodnieniami z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Spowodowało to zmianę terminu rozpoczęcia robót i brak możliwości wykorzystania przyznanych środków;
- części 33 – Rozwój wsi w kwocie 348 645 tys. zł przyznane na podstawie decyzji Ministra Finansów z 29 czerwca 2022 r. i 22 grudnia 2022 r. (poz. 62 rezerw celowych – Fundusz Gwarancji w Rolnictwie) na realizację przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, pomocy finansowej dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2021 r. gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania,

¹⁴ Zmiana w planie wydatków w części 33 – Rozwój wsi, rozdział 01002 – Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego zwiększenie o 478 tys. zł nastąpiło na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2022 r.

¹⁵ Zmiana w planie wydatków w części 33 – Rozwój wsi, rozdział 01002 – Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, zmniejszenie o 333 tys. zł nastąpiło na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2022 r.

przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny lub suszy, tj. 12,4% łącznej kwoty zwiększającej plan wydatków środkami z rezerw celowych w tej części. Z rezerwy tej wydatkowano 348 261,8 tys. zł, tj. 99,9% przyznanej kwoty;

- części 62 – Rybołówstwo w kwocie 3000 tys. zł przyznane na podstawie decyzji Ministra Finansów z 25 maja 2022 r. (poz. 62 rezerw celowych – Fundusz Gwarancji w Rolnictwie) dla Morskiego Instytutu Rybackiego – Państwowego Instytutu Badawczego na gromadzenie danych na potrzeby zarządzania rybołówstwem, tj. 19,6% łącznej kwoty zwiększającej plan wydatków środkami z rezerw celowych w tej części. Powyższą rezerwę wykorzystano w 100%.

Doboru próby rezerw celowych dokonano w sposób celowy ze względu na najwyższe kwoty, a także uwzględniając założenia wynikające z kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. W części 32 – Rolnictwo środki w kwocie 5113,8 tys. zł niewykorzystane z rezerw celowych dotyczyły szkół rolniczych, a w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 383,2 tys. zł dotyczyły ARiMR. Powyższe zwiększenia planowanych wydatków z rezerw celowych w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi oraz 62 – Rybołówstwo wynikały z potrzeb jednostek. Po prawidłowym dokonaniu zmian w planie wydatków, wynikających z decyzji Ministra Finansów, dysponent części wykorzystał środki rezerw celowych zgodnie z przeznaczeniem.

W ramach planu wydatków po zmianach dysponenta III stopnia w MRiRW szczegółowym badaniem objęto próbę trzech decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa w 2022 r. przyznających środki z rezerw celowych w:

- części 32 – Rolnictwo (poz. 8 rezerw celowych – Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE (...), decyzja Ministra Finansów z 20 maja 2022 r. na sfinansowanie zwiększenia o 20 limitu etatów w 2022 r. z Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 z uwagi na konieczność intensyfikacji prac nad przygotowaniem i wdrożeniem Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w wysokości 1363,3 tys. zł. Środki zostały wykorzystane w 99% (1349,9 tys. zł). Niewykorzystana kwota 13,4 tys. zł została terminowo zwrócona do MRiRW. Badana próba stanowiła 58,3% łącznej kwoty zwiększeń z rezerw celowych w tej części dla dysponenta III stopnia w MRiRW (2337 tys. zł);
- części 33 – Rozwój wsi (poz. 21 rezerw celowych – Rezerwa na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych (...), decyzja Ministra Finansów z 30 marca 2022 r. na wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wraz z pochodnymi, w związku z odwołaniem w 2021 r osoby zajmującej kierownicze stanowisko państwowe w MRiRW, w wysokości 68,6 tys. zł. Środki zostały wykorzystane w 100%. Badana próba stanowiła 62,9% łącznej kwoty zwiększeń z rezerw celowych w tej części dla dysponenta III stopnia w MRiRW (109,1 tys. zł);
- części 62 – Rybołówstwo (poz. 8 rezerw celowych – Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE (...), decyzja Ministra Finansów, z 22 sierpnia 2022 r. z przeznaczeniem na zapewnienie bieżącej działalności Instytucji Zarządzającej w ramach Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014–2020 dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w wysokości 700 tys. zł. Środki zostały wykorzystane w 95,2% (666,6 tys. zł). Niewykorzystana kwota 33,4 tys. zł została terminowo zwrócona do MRiRW. Badana próba stanowiła 100% łącznej kwoty zwiększeń z rezerw celowych w tej części dla dysponenta III stopnia w MRiRW.

Doboru próby dokonano w sposób celowy ze względu na najwyższe kwoty przyznanych środków z rezerw celowych, a także uwzględniając założenia wynikające z kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r.

Po prawidłowym wprowadzeniu zmian w planie finansowym wydatków, powyższe środki zostały wydatkowane przez dysponenta III stopnia MRiRW zgodnie z przeznaczeniem.

W związku z nadmiarem środków posiadanych przez jednostki realizujące wydatki budżetowe (m.in. na skutek niezrealizowania części zadań w 2022 r. i uzyskania oszczędności), Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp wydał w 2022 r. łącznie 37 decyzji o blokowaniu planowanych wydatków, w kontrolowanych częściach, tj. w:

- części 32 – Rolnictwo – 20 decyzji, w tym 15 w grudniu, na łączną kwotę 637 378 tys. zł;
- części 33 – Rozwój wsi – 15 decyzji, w tym 12 w grudniu, na łączną kwotę 342 927 tys. zł;
- części 62 – Rybołówstwo – dwie decyzje, w tym jedną w grudniu, na łączną kwotę 22 690 tys. zł.

Prawidłowość blokowania planowanych wydatków skontrolowano, uwzględniając decyzje wybrane w sposób celowy z uwagi na najwyższą kwotę środków, tj. w:

- części 32 – Rolnictwo dwie decyzje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi blokowania planowanych wydatków z 28 grudnia 2022 r. w kwocie 615 747 tys. zł w tym z uruchomionej rezerwy celowej 14 października 2022 r. (poz. 30 rezerw celowych – Ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich) w kwocie 254 172 tys. zł, co stanowiło 96,6% kwoty blokowanych planowanych wydatków w tej części. Blokowanie planowanych wydatków dotyczyło niewykorzystanej dotacji celowej zaplanowanej na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
- części 33 – Rozwój wsi dwie decyzje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi blokowania planowanych wydatków z 12 i 21 grudnia 2022 r. w kwocie 92 215 tys. zł, co stanowiło 26,9% kwoty blokowanych planowanych wydatków w tej części. Blokowanie planowanych wydatków dotyczyło niewykorzystanej dotacji podmiotowej przez ARiMR w kwocie 40 860 tys. zł oraz dotacji celowej przez ARiMR na pomoc krajową dla gospodarstw rolnych w kwocie 51 355 tys. zł;
- części 62 – Rybołówstwo dwie decyzje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi blokowania planowanych wydatków z 5 lipca 2022 r. i 29 grudnia 2022 r. w kwocie 22 690 tys. zł, co stanowiło 100% kwoty blokowanych planowanych wydatków w tej części. Blokowanie planowanych wydatków dotyczyło niewykorzystanej dotacji celowej przez ARiMR w kwocie 22 688 tys. zł przeznaczonej na współfinansowanie Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014–2020 oraz wydatków na szkolenie obronne w kwocie 2 tys. zł. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie szkolenia obronnego¹⁶, obowiązującego od 1 stycznia 2022 r., organizatorem szkoleń obronnych jest tylko Minister Obrony Narodowej.

W wyniku badania poprawności planowanych blokad wydatków stwierdzono, że dokonywane one były przez dysponenta części na podstawie wniosków jednostek organizacyjnych.

W 2022 r. nie wystąpiły przypadki blokowania planowanych wydatków w związku ze stwierdzoną niegospodarnością (art. 177 ust. 1 pkt 1 ufp).

W 2022 r. dokonywane były zmiany w planie wydatków majątkowych stosownie do art. 171 ust 3 i 4 ufp. Powyższe zmiany wynikały z uzasadnionych wniosków jednostek podległych i nadzorowanych. W 2022 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi 42 razy wystąpił z wnioskami do Ministra Finansów o wyrażenie zgody na zmniejszenie lub zwiększenie wydatków majątkowych, których kwota jednorazowo przewyższała 100 tys. zł lub wydatków na inwestycje budowlane, w 36 przypadkach – w ramach budżetu państwa na łączną kwotę 26 525,5 tys. zł. Minister Finansów wyraził zgodę na przeniesienie wydatków majątkowych w 35 przypadkach na łączną kwotę 25 564,5 tys. zł oraz w sześciu przypadkach w ramach środków budżetu środków europejskich na łączną kwotę 6153,9 tys. zł. Po uzyskaniu zgody Ministra Finansów dokonano stosownych zmian w planie wydatków budżetowych na rok 2022.

Wydatki w części 32 – Rolnictwo

W tej części budżetowej realizowane były w szczególności wydatki w ramach dotacji podmiotowych, celowych oraz przedmiotowych na: dopłaty do ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich realizowanych przez zakłady ubezpieczeń, postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej i w produkcji roślinnej, na dofinansowanie działalności agencji wykonawczej – Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, a także na działalność statutową państwowych jednostek budżetowych, tj. dla dysponenta III stopnia w MRiRW, Głównego Inspektoratu Weterynarii, ośmiu granicznych inspektoratów weterynarii, Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, 61 zawodowych szkół rolniczych prowadzonych i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie. Łącznie w tej części funkcjonowały 92 państwowe jednostki budżetowe i jedna agencja wykonawcza.

Wydatki w tej części zostały zrealizowane w wysokości 1 729 616,4 tys. zł, co stanowiło 97,4% planu po zmianach. Wydatki w części 32 – Rolnictwo były niższe o 115 028,9 tys. zł, tj. o 6,2% od zrealizowanych wydatków w 2021 r. (1 844 645,3 tys. zł).

Zrealizowane wydatki według podziału na grupy ekonomiczne stanowiły:

- dotacje – 865 703,6 tys. zł (50,1% zrealizowanych wydatków w tej części),
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 759 529,6 tys. zł (43,9%),
- wydatki majątkowe – 93 452,8 tys. zł (5,4%),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 10 930,4 tys. zł (0,6%).

¹⁶ Dz. U. poz. 2259. Rozporządzenie utraciło moc z dniem 2 grudnia 2022 r.

Wydatki w ramach grup ekonomicznych, tj. dotacje, wydatki bieżące jednostek budżetowych, wydatki majątkowe, świadczenia na rzecz osób fizycznych prezentowane są łącznie z wydatkami na współfinansowanie projektów z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej.

Zrealizowane dotacje w wysokości 865 703,6 tys. zł, tj. 97,7% kwoty planu wydatków po zmianach (886 380,3 tys. zł) były niższe o 283 492,7 tys. zł, tj. o 24,7% od kwoty wydatków z tej grupy w 2021 r. (1 149 196,3 tys. zł). Wydatki w ramach tej grupy ekonomicznej nie obejmują dotacji na wydatki majątkowe.

Dotacje podmiotowe w części 32 – Rolnictwo zostały wykorzystane w wysokości 28 124 tys. zł, tj. 100% kwoty planu wydatków po zmianach, z tego wydatkowano na rzecz:

- Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej kwotę 13 033 tys. zł, tj. 100% kwoty planu wydatków po zmianach;
- Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi kwotę 12 912 tys. zł, tj. 100% kwoty planu wydatków po zmianach;
- pięciu muzeów kwotę 2179 tys. zł, tj. 100% kwoty planu wydatków po zmianach, z tego dla:
 - Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie – 1533 tys. zł,
 - Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu – 414 tys. zł,
 - Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej – 104 tys. zł,
 - Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie – 91 tys. zł,
 - Muzeum w Łowiczu – 37 tys. zł.

Dotacje przedmiotowe w części 32 – Rolnictwo zostały zrealizowane w kwocie 101 710,6 tys. zł, tj. 98,8% kwoty planu wydatków po zmianach (102 921,5 tys. zł), z tego wydatkowano:

- 69 351,1 tys. zł na zadania z zakresu postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej, tj. 99,3% kwoty planu wydatków po zmianach (69 855 tys. zł);
- 16 199,8 tys. zł na ochronę roślin, tj. prawie 100% kwoty planu wydatków po zmianach (16 201 tys. zł);
- 12 901,6 tys. zł na zadania z zakresu postępu biologicznego w produkcji roślinnej, tj. 97,1% kwoty planu wydatków po zmianach (13 286,5 tys. zł);
- 3258,1 tys. zł na realizację badań z zakresu rolnictwa ekologicznego dla organizacji badawczych, tj. 91% kwoty planu wydatków po zmianach (3579 tys. zł).

Dotacje przedmiotowe wypłacane były na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa¹⁷.

Dotacje celowe na wydatki bieżące zostały zrealizowane w kwocie 735 869 tys. zł, tj. 97,4% kwoty planu wydatków po zmianach (755 334,7 tys. zł), w tym wydatkowano:

- 558 249,1 tys. zł, tj. 96,3% kwoty planu wydatków po zmianach (574 676 tys. zł), na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich realizowanych na podstawie umów zawartych pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a ośmioma zakładami ubezpieczeń;
- 69 748,4 tys. zł, tj. 97,6% kwoty planu wydatków po zmianach (71 491 tys. zł) na realizację zadań zleconych przez MRiRW 10 państwowym instytutom badawczym nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- 35 331,5 tys. zł, tj. 98,4% kwoty planu wydatków po zmianach (35 903,1 tys. zł), wykonanie zadania pn. *Zbieranie i wykorzystanie danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na potrzeby FADN* (ang. *Farm Accountancy Data Network* – system zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych), przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie;
- 31 280 tys. zł, tj. 100% kwoty planu wydatków po zmianach, na wykonywanie zadań ustawowych przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej;
- 16 074,8 tys. zł, tj. 99,5% kwoty planu wydatków po zmianach (16 159 tys. zł) na wykonanie zadania, pn. *Realizacja zadań krajowych laboratoriów referencyjnych* przez trzy instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- 12 979,6 tys. zł, tj. 94,4% kwoty planu wydatków po zmianach (13 754 tys. zł), na wykonanie zadania w ramach programu wieloletniego pn. *Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego* realizowanego

¹⁷ Dz. U. poz. 1170, ze zm.

- na podstawie uchwały Rady Ministrów, przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach;
- 4456,3 tys. zł¹⁸, tj. 89,1% kwoty planu wydatków po zmianach (5000 tys. zł), na dofinansowanie kosztów organizacji rolniczych reprezentujących interesy rolników indywidualnych wobec Unii Europejskiej;
 - 2846,7 tys. zł, tj. 99,2% kwoty planu wydatków po zmianach (2870 tys. zł), na wykonanie zadania pn. *System monitoringu suszy w Polsce*, przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach;
 - 1464,1 tys. zł, tj. 91,7% kwoty planu wydatków po zmianach (1597,4 tys. zł), na wykonanie zadania polegającego na identyfikacji i liczeniu populacji dzika na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii w celu zwalczania ASF, przez Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych w Warszawie;
 - 702,8 tys. zł, tj. 92,8% kwoty planu wydatków po zmianach (757 tys. zł), na wykonanie zadań w ramach projektu: *Udział Polski w ocenie gleb rolniczych na skalę europejską* (ang. *Participation of Poland in the assessment of agricultural soils on the European scale*), stanowiącego część międzynarodowego projektu: *Wspólny Program Europejski - W kierunku przyjaznego dla klimatu zrównoważonego zarządzania glebami rolniczymi* (ang. *EJP SOIL Towards climate-smart sustainable management of agricultural soils' – 'EJP SOIL 86269*), realizowanego w ramach Programu HORYZONT 2020, w którym Polska jest stroną, przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach;
 - 260,5 tys. zł, tj. 97,9% kwoty planu wydatków po zmianach (266 tys. zł) na wykonanie zadania polegającego na organizacji i przeprowadzeniu szkoleń menedżerskich oraz szkoleń z zakresu zarządzania projektami, dla pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez Krajową Szkołę Administracji Publicznej w Warszawie;
 - 152 tys. zł, tj. 100% kwoty planu wydatków po zmianach na wykonania zadania pn. *Prowadzenie, utrzymanie i modernizacja centralnej bazy danych koniowatych* przez Polski Związek Hodowców Koni w Warszawie.

W części 32 – Rolnictwo kontrolą objęto udzielenie i rozliczenie dotacji celowej, przez dysponenta części, na łączną kwotę 558 249,1 tys. zł, co stanowiło 97,2% kwoty planu wydatków po zmianach (574 676 tys. zł) oraz 64,5% zrealizowanych dotacji w tej części budżetowej (865 703,6 tys. zł) na dopłaty do ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Dotacja została przekazana na podstawie umów zawartych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z ośmioma zakładami ubezpieczeń, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich¹⁹.

Doboru próby dotacji celowych do kontroli dokonano w sposób celowy ze względu na najwyższą kwotę wypłaconej dotacji w części 32 – Rolnictwo.

W 2022 r. na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich zaplanowano łącznie 1 563 057 tys. zł, w tym: w części 32 – Rolnictwo – 920 504 tys. zł, w części 83 – Rezerwy celowe, poz. 30 rezerw celowych – Ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich – 325 000 tys. zł, w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego w poz. 796 – 317 553 tys. zł. W zawartych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z zakładami ubezpieczeń umowach na 2022 r., po uwzględnieniu zmian wprowadzonych aneksami, określono limit dopłat w łącznej kwocie 1 489 000 tys. zł.

W związku z niewykorzystaniem części środków przeznaczonych na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, została dokonana blokada planowanych wydatków dwoma decyzjami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 grudnia 2022 r., tj. w kwocie 361 575 tys. zł, tj. dotacji wynikającej z ustawy budżetowej oraz planowanych wydatków ze środków finansowych otrzymanych z rezerw celowych (poz. 30) w kwocie 254 172 tys. zł, na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 14 października 2022 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2022. Następnie decyzją Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2022 r. plan wydatków na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich został zmniejszony o 600 000 tys. zł

W 2022 r. plan wydatków po zmianach na ten cel został określony w wysokości 892 229 tys. zł (w tym 317 553 tys. zł w ramach wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem

¹⁸ Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do dnia 3 kwietnia 2023 r. dotacja ta nie została rozliczona pod względem finansowym i rzeczowym przez MRiRW.

¹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 477.

roku budżetowego²⁰). Faktyczne wykorzystanie środków finansowych wyniosło 760 139,9 tys. zł w tym 3085,7 tys. zł wypłacono jednemu zakładowi ubezpieczeń za IV kwartał 2020 r. oraz 201 890,8 tys. zł wypłacono na podstawie dwóch zawartych umów z zakładami ubezpieczeń w ramach wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego.

Niepełne wykorzystanie środków przeznaczonych na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wynikało z mniejszego niż oczekiwano zainteresowania producentów rolnych ubezpieczeniem upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Z tytułu zawartych umów z zakładami ubezpieczeń nie wystąpiły zobowiązania na koniec 2021 r. oraz nie zaciągnięto zobowiązań na koniec 2022 r.

Udzielone dotacje przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zakładom ubezpieczeń na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich wyniosły: w 2019 r. – 459 615,5 tys. zł, w 2020 r. – 343 674,5 tys. zł, w 2021 r. – 549 505,9 tys. zł.

W badanej próbie dotacji nie stwierdzono nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zawartymi umowami z zakładami ubezpieczeń. Dysponent części weryfikował prawidłowość wykorzystania dotacji na podstawie przedstawionych rozliczeń. Zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 upf.

Wydatki bieżące państwowych jednostek budżetowych (dysponentów środków) w części 32 – Rolnictwo zostały zrealizowane w wysokości 759 529,6 tys. zł, tj. 98,4% kwoty planu wydatków po zmianach (772 160,2 tys. zł) i były one wyższe o 123 638,8 tys. zł, tj. o 19,4% od kwoty wydatków w tej grupie w 2021 r. (635 860,8 tys. zł). W kwocie tych wydatków 66,7% (506 844,9 tys. zł) stanowiły wydatki na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi od wynagrodzeń (§ 401–414, § 479–480).

Świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowane w wysokości 10 930,4 tys. zł, tj. 96,9% kwoty planu wydatków po zmianach (11 280,8 tys. zł) i były wyższe o 1292,6 tys. zł, tj. o 13,4% od kwoty wydatków w tej grupie w 2021 r. (9637,8 tys. zł). W ramach tych wydatków finansowano m.in.: dodatki mieszkaniowe i wiejskie dla nauczycieli, wypłaty przeznaczone na pomoc zdrowotną dla nauczycieli, refundację kosztów zakupów dokonanych w ramach świadczeń wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny, zakup materiałów szkolnych uczniom w ramach *Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020–2022*.

Wydatki dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo zrealizowano w kwocie 162 832,6 tys. zł, tj. 97% kwoty planu wydatków po zmianach (167 908,8 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 24 966,5 tys. zł, tj. o 18,1% od zrealizowanych wydatków w 2021 r. (137 866,1 tys. zł). Wykonanie w 2022 r. wyższych wydatków w porównaniu do 2021 r. wynikało z realizacji wyższych wydatków na: wynagrodzenia, zakup materiałów i wyposażenia, zakup usług remontowych, składki na rzecz organizacji międzynarodowych, zadania inwestycyjne.

W ramach części 32 – Rolnictwo, u dysponenta III stopnia w MRiRW szczegółowym badaniem objęto próbę wydatków budżetu państwa w kwocie 30 637,6 tys. zł, tj. 46 zapisów księgowych wylosowanych metodą MUS²¹, z tego: w grupie wydatków bieżących²² – 41 zapisów na kwotę 25 848,4 tys. zł oraz w grupie wydatków majątkowych – pięć zapisów na kwotę 4789,2 tys. zł. Stanowiło to 18,8% zrealizowanych wydatków dysponenta III stopnia w MRiRW w 2022 r.

W wyniku przeprowadzonych badań dokumentów stwierdzono, że skontrolowane wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Wydatki były poniesione w sposób oszczędny, umożliwiając terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających

²⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2407).

²¹ MUS (ang. *Monetary Unit Sampling*) jest to metoda losowania wydatków z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

²² Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. ze szczegółowego badania wydatków wyłączono grupę wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych w §§ 401–408 dotyczących wynagrodzeń osobowych i dodatkowego wynagrodzenia rocznego, §§ 411–414 dotyczących składek od wynagrodzeń na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, ubezpieczenia zdrowotne i wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, § 418 Równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz pozostałe należności, § 420 Fundusz operacyjny, § 444 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, § 471 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający, a także wydatków poniżej 1 tys. zł.

z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek.

W 2022 r. w ramach części 32 – Rolnictwo zrealizowano wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego w ramach 21 zadań w kwocie 211 189,2 tys. zł, tj. 64,3% planu wydatków niewygasających w 2021 r. (328 218,5 tys. zł).

Dysponent III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo w ramach powyższych wydatków zrealizował osiem zadań w kwocie 3596,2 tys. zł, tj. 87,1% zaplanowanych wydatków (4128,5 tys. zł)²³. Szczegółowym badaniem objęto 100% zrealizowanych wydatków, które w roku 2021 nie wygasły z upływem roku budżetowego, tj. osiem zrealizowanych zadań. Niepełne wykorzystanie środków dotyczyło trzech zadań i wynikało z braku możliwości realizacji większej liczby kampanii w ramach zadania *Zakup powierzchni reklamowej na zewnętrznych nośnikach typu outdoor na potrzeby kampanii informacyjnych realizowanych przez MRiRW* oraz z powstałych oszczędności uzyskanych przy realizacji zadania *Zakup i wdrożenie macierzy dyskowej*. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że skontrolowane wydatki zostały rzetelnie skalkulowane i właściwie ujęte w ewidencji księgowej. Wydatki zostały zrealizowane zgodnie z obowiązującym prawem, były gospodarne oraz celowe. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek.

Wydatki²⁴ na wynagrodzenia osobowe w państwowych jednostkach budżetowych finansowanych w ramach części 32 – Rolnictwo zrealizowano w kwocie 426 594,1 tys. zł, tj. w 99,3% kwoty planu wydatków po zmianach (429 738,6 tys. zł) i były one wyższe o 54 120,3 tys. zł, tj. o 14,5% od wydatków poniesionych w 2021 r. (372 473,8 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na etat²⁵ w tej części wyniosło 6904,2 zł i było wyższe o 485,8 zł, tj. o 7,6% w porównaniu do 2021 r. (6418,4 zł). Przeciętne zatrudnienie w państwowych jednostkach budżetowych wyniosło 5149 etatów i w porównaniu do 2021 r. (4836 etatów) było wyższe o 313 etatów, tj. o 6,5%.

Wzrost przeciętnego zatrudnienia w części 32 – Rolnictwo nastąpił w szczególności w dziale oświata i wychowanie oraz w dziale edukacyjna opieka wychowawcza (szkoły rolnicze, bursy i internaty) z 3181 etatów w 2021 r. do 3437 etatów w 2022 r., tj. o 256 etatów. Zwiększenie zatrudnienia w szkołach rolniczych było konsekwencją wprowadzenia reformy edukacyjnej, w wyniku której do szkół trafił uczniowie skumulowanego rocznika, tj. absolwenci gimnazjów i szkół podstawowych. Ponadto nowelizacja ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela²⁶ – wprowadzona zmianą ustawy o systemie oświaty²⁷ – nałożyła na szkoły konieczność zatrudnienia określonej liczby specjalistów, dodatkowej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, m.in. nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, co w konsekwencji spowodowało zwiększenie zatrudnienia w niektórych szkołach. Wprowadzone zostały także nowe zawody w poszczególnych placówkach, co w konsekwencji spowodowało zwiększony nabór uczniów i zwiększenie zatrudnienia. Ponadto zwiększyła się liczba uczniów wymagających indywidualnego nauczania, zajęć wyrównawczych i rewalidacyjnych, a także liczba wychowanków w internatach, co powodowało konieczność zapewnienia im opieki zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

U dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo łączne przeciętne zatrudnienie wyniosło 604 etaty i w porównaniu do 2021 r. (549 etaty) było wyższe o 55 etatów, tj. o 10%. Wzrost zatrudnienia wynikał z konieczności intensyfikacji prac nad przygotowaniem i wdrożeniem Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, z realizacją nadzoru pedagogicznego nad zwiększoną liczbą szkół, dla których Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest organem prowadzącym oraz nadzoru nad zwiększoną liczbą instytutów badawczych. Wzrost ten wynikał również ze zmiany regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wiązało się to z koniecznością utworzenia stanowisk obsługowo-administracyjnych, zapewnienia bezpieczeństwa teleinformatycznego w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, realizacją prac związanych z budową serwerowni, obsługą helpdesku, realizacją zadań

²³ Wykonanie materiałów informacyjno-promocyjnych – 224 tys. zł, *Zakup powierzchni reklamowej na zewnętrznych nośnikach typu outdoor na potrzeby kampanii informacyjnych realizowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi* – 1550 tys. zł, *Wdrożenie systemu Quorum na potrzeby obsługi finansowo-kadrowej MRiRW* – 583 tys. zł, *Zakup i wdrożenie macierzy dyskowej* – 83,6 tys. zł, *Przebudowa pomieszczeń sanitarnych w budynku MRiRW* – 466 tys. zł, *Przebudowa zasilania gwarantowanego w budynku MRiRW* – 451 tys. zł, *Wdrożenie systemu Quorum na potrzeby obsługi finansowo-kadrowej MRiRW* – 178 tys. zł, *Zakup i wdrożenie macierzy dyskowej* – 592,9 tys. zł.

²⁴ Dane według sprawozdania Rb-70 – sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2022 r.

²⁵ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, ze zm.

²⁷ Ustawa z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1116).

w zakresie koordynacji działalności informacyjnej, komunikacyjnej i promocyjnej, zapewnieniem sprawnej realizacji zadań z zakresu zamówień publicznych. Nastąpiła również intensyfikacja realizacji zadań nałożonych na MRiRW oraz realizacja nowych zadań związanych z transformacją energetyczną obszarów wiejskich, a także zmiany w przepisach podatkowych. Jednocześnie, w związku z długotrwałymi nieobecnościami pracowników (urlopy macierzyńskie, rodzicielskie, wychowawcze), konieczne było zatrudnienie pracowników na zastępstwa, w celu zachowania ciągłości pracy. Przyczyną zwiększenia zatrudnienia była również fluktuacja pracowników, która stanowi naturalny i nieodzowny element funkcjonowania Urzędu, i jego komórek organizacyjnych.

Wydatki majątkowe w części 32 – Rolnictwo zrealizowano w kwocie 93 452,8 tys. zł, tj. w 87,9% kwoty planu wydatków po zmianach (106 352 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 43 502,4 tys. zł, tj. o 87,1% od wydatków poniesionych w 2021 r. (49 950,4 tys. zł). Wzrost tych wydatków w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. wynikał głównie z wyższych wydatków poniesionych przez szkoły rolnicze o 31 211,2 tys. zł, tj. o 117,6%. W ramach tych wydatków realizowano zadania inwestycyjne oraz zakupy inwestycyjne, tj. zrealizowano m.in. budowę nowych budynków dydaktycznych, modernizację części obiektów już istniejących, a także zakupiono grunty, środki transportu, maszyny rolnicze.

Niższe wykonanie wydatków majątkowych w 2022 r. w stosunku do zaplanowanych, wynikało m.in. z faktu ich realizacji przez 10 szkół rolniczych na poziomie od 0% do 79%. Spowodowane to było m.in. unieważnieniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, przedłużającymi się procedurami przygotowania inwestycji, a także oszczędnościami powstałymi między wartością kosztorysową, a ofertami wykonawców złożonymi podczas postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz rozliczeniem z wykonawcami mniejszego zakresu robót niż przewidywały umowy.

W planie po zmianach dysponenta III stopnia w MRiRW na 2022 r., w ramach części 32 – Rolnictwo zaplanowano wydatki majątkowe w kwocie 10 386 tys. zł, które zostały zrealizowane w wysokości 8496,9 tys. zł, tj. w 81,8%, i były wyższe o 2808,2 tys. zł, tj. o 49,4% od zrealizowanych w 2021 r. (5688,7 tys. zł).

Szczegółowym badaniem objęto wydatki majątkowe ujęte w planie wydatków po zmianach w wysokości 8895 tys. zł wykazywane przez MRiRW w sprawozdaniu sporządzanym do Ministerstwa Finansów *INW wykonanie wydatków inwestycyjnych w 2022 r.*, celem przygotowania informacji dotyczącej wykonania ustawy budżetowej, stosownie do art. 182 ust. 2 ufp²⁸.

Kwota 8895 tys. zł przeznaczona była na realizację 10 zadań. W trakcie 2022 r. zrezygnowano z realizacji czterech zadań w tym jednego zadania ujętego w planie po zmianach na kwotę 550 tys. zł. W trakcie 2022 r. wprowadzono do realizacji cztery zadania na kwotę 328,5 tys. zł oraz zmniejszono planowane wydatki dla pięciu zadań o kwotę 2028,5 tys. zł, w przypadku jednego zadania wydatki pozostały bez zmian w wysokości 100 tys. zł. Trzy zadania przeniesiono do realizacji w 2023 r., ze względu na przedłużający się proces wyłonienia wykonawców. Spośród zrealizowanych zadań główne pozycje wydatków dotyczyły przebudowy pomieszczeń sanitarnych w budynku MRiRW za kwotę 3170,5 tys. zł, tj. 98,4% planu po zmianach oraz zakupu pięciu sztuk środków transportu za kwotę 1107 tys. zł, tj. 81,9% planu po zmianach.

Zobowiązania w części 32 – Rolnictwo na koniec 2022 r. wyniosły 37 460,8 tys. zł i były wyższe o 3810,3 tys. zł, tj. o 11,3% od zobowiązań na koniec 2021 r. (33 650,5 tys. zł). Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 r. oraz pochodnych od tego wynagrodzenia. Na koniec 2022 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi terminowo, tj. w okresie od 10 stycznia do 1 lutego 2023 r., zwrócił do Ministerstwa Finansów na rachunek wydatków w części 32 – Rolnictwo niewykorzystane środki za rok 2022 w wysokości 4471,8 tys. zł.

Wydatki na działania informacyjno-promocyjne u dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo

Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. szczegółową kontrolą objęto wydatki na działania informacyjno-promocyjne poniesione przez dysponenta III stopnia w MRiRW w ramach części 32 – Rolnictwo.

Komórki organizacyjne realizujące i koordynujące zadania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie działalności promocyjnej zostały wskazane w regulaminie organizacyjnym MRiRW. W okresie od 1 stycznia do 11 lutego 2022 r. zadania informacyjno-promocyjne były realizowane w Departamencie

²⁸ Sprawozdanie to nie obejmuje wydatków na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej.

Systemów Jakości oraz Departamencie Pomocy Technicznej i Promocji – będącym jednocześnie koordynatorem realizacji zadań w tym zakresie. W związku ze zmianą regulaminu organizacyjnego MRiRW, od 12 lutego 2022 r., realizacja zadań informacyjno-promocyjnych została przypisana Departamentowi Rolnictwa Ekologicznego i Jakości Żywności, Departamentowi Pomocy Technicznej oraz Departamentowi Komunikacji i Promocji, który został wyznaczony na koordynatora realizacji zadań w tym zakresie.

W MRiRW nie było jednego planu działań informacyjno-promocyjnych, ponieważ działania informacyjno-promocyjne miały zróżnicowane zakresy merytoryczne i źródła finansowania, tym samym zasady prowadzenia tych działań zostały określone w różnych dokumentach, w tym strategicznych, np. cele działań informacyjno-promocyjnych, przedsięwzięcia i podmioty je realizujące, grupy docelowe, narzędzia komunikacji oraz sposób oceny efektów w ramach Dwuletniego Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2022–2023, zostały określone m.in. w Strategii Komunikacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020. Oprócz dokumentów o charakterze strategicznym, działania informacyjno-promocyjne zostały również przewidziane w planach na 2022 r., tj. planie finansowym w zakresie części budżetu państwa 32 – Rolnictwo, planie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i planie zakupów oraz w planach pracy komórek organizacyjnych.

Wydatki na działania informacyjno-promocyjne w części budżetowej 32 – Rolnictwo w 2022 r. wyniosły łączne 16 071,5 tys. zł, co stanowiło 9,9% wydatków ogółem dysponenta III stopnia MRiRW w tej części budżetowej. Były o 655,2 tys. zł, tj. o 3,9% niższe niż w 2021 r. (16 726,7 tys. zł). Główne tytuły zrealizowanych działań informacyjno-promocyjnych w 2022 r. dotyczyły organizacji stoisk podczas krajowych imprez wystawienniczo-targowych – o łącznej wartości 4527,9 tys. zł, tj. 28,2% wydatków ogółem na te działania, cyklu telewizyjnych kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących rolnictwa i gospodarki żywnościowej – o łącznej wartości 2579,3 tys. zł (tj. 16%), materiałów informacyjno-promocyjnych na potrzeby działań MRiRW – o łącznej wartości 1619,8 tys. zł (tj. 10,1%), promocji rolnictwa i produkcji ekologicznej – o łącznej wartości 1254,7 tys. zł (tj. 7,8%) oraz pozostałe działania informacyjno-promocyjne o łącznej wartości 6089,8 tys. zł (tj. 37,9%), w tym w szczególności kampanie informacyjno-edukacyjne dotyczące PROW 2014–2020, ubezpieczeń rolniczych oraz kampanii pn.: „*Naszą rolą silna Polska*”.

Badaniem wydatków na działalność informacyjno-promocyjną, objęto próbę najwyższych wydatków na tę działalność z grupy wydatków bieżących w części 32 – Rolnictwo, które zostały poniesione z budżetu państwa, w wysokości 4271 tys. zł, tj. 26,6% wydatków ogółem na działalność informacyjno-promocyjną w 2022 r. Wydatki te zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zostały terminowo zrealizowane i zapłacone.

Koordynacja działalności informacyjno-promocyjnej prowadzona była m.in. przy wykorzystaniu narzędzia w formie arkusza kalkulacyjnego, z ewidencją działań informacyjno-promocyjnych planowanych do realizacji przez komórki organizacyjne MRiRW w 2022 r. Zestawienie zawierało m.in. nazwę departamentu uczestniczącego w przedsięwzięciu, informacje o projekcie wraz z celem i uzasadnieniem potrzeby jego realizacji, grupę docelową, strategię, mierniki skuteczności, harmonogram realizacji oraz źródło finansowania.

Dzięki temu rozwiązaniu istniała możliwość dokonywania przeglądu i konsolidacji poszczególnych działań oraz inicjowania wspólnej organizacji wydarzeń, które swoim zakresem merytorycznym obejmowały kilka obszarów. Departament koordynujący zapewniał również m.in. wspólny udział MRiRW i wybranych jednostek podległych i nadzorowanych w wybranych wydarzeniach (np. Kongres Polska Wieś XXI), a także realizował projekty (np. kampanie w telewizji czy w radio), które swoim zakresem obejmowały działalność prowadzoną przez kilka departamentów (np. projekt *To się opłaca*), organizował cykliczne spotkania z komórkami realizującymi działania promocyjne (od IV kwartału 2022 r.) oraz prowadził w programie do zarządzania kalendarzem plan wydarzeń z udziałem kierownictwa MRiRW lub departamentu.

W MRiRW nie było jednolitych regulacji wewnętrznych dotyczących monitorowania i oceny wyników prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych.

Ze względu na zróżnicowane zakresy merytoryczne i źródła finansowania działań informacyjno-promocyjnych, zasady monitoringu i oceny wyników tych działań zostały określone w różnych dokumentach, w tym strategicznych, np. wskaźniki dotyczące działań informacyjno-promocyjnych dotyczących promowania produkcji ekologicznej, zostały określone w Ramowym Planie Działania dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030.

Badaniem szczegółowym w zakresie prowadzenia monitorowania i ewaluacji objęto dwie kampanie informacyjno-edukacyjne, wybrane celowo, ze względu na najwyższą wartość, tj. kampanię dotyczącą Funduszu Gwarancji Rolnych²⁹ oraz kampanię dotyczącą promocji rolnictwa ekologicznego³⁰.

Monitorowanie kampanii było prowadzone na podstawie tzw. mediaplanów, przygotowanych przez nadawcę w oparciu o grupy docelowe tych kampanii. Miernikiem skuteczności była liczba emisji spotów informacyjno-promocyjnych w terminach określonych w mediaplanach. W raportach poemisyjnych obu kampanii potwierdzono, że spoty zostały wyemitowane w liczbie i terminach określonych w mediaplanach. Podstawą oceny kampanii były dostarczone przez nadawcę raporty z wyników oglądalności

Wydatki w części 33 – Rozwój wsi

W tej części budżetowej realizowane były wydatki na: funkcjonowanie ARiMR, współfinansowanie ze środków budżetu państwa Wspólnej Polityki Rolnej (dalej także: WPR) w ramach I (płatności bezpośrednie) i II (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020) filara, finansowanie pomocy krajowej udzielanej przez ARiMR producentom rolnym na realizację następujących zadań: dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów; dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód; finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie; finansowanie zalesiania gruntów rolnych; realizacja udzielonych poręczeń I gwarancji; pomoc finansowa w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja; pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń; pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń; finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych; pomoc finansowa dla kół gospodyń wiejskich; pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół; pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanego przez producenta świń ze sprzedaży świń utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń od IV kwartału 2020 r.; pomoc finansowa dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2021 r. gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny lub suszy; pomoc finansowa dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej; pomoc dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z uzyskaniem obniżonego dochodu z tytułu uprawy chmielu w 2020 r. lub 2021 r.; pomoc finansowa w zakresie wsparcia finansowego rodziny, której zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w gospodarstwie rolnym szkód spowodowanych wystąpieniem w 2022 r. suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny oraz udzielanie dotacji celowych dla 17 jednostek doradztwa rolniczego – 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego i Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (dalej: CDR w Brwinowie), Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, a także na działalność statutową dysponenta III stopnia w MRiRW.

Wydatki w tej części zostały zrealizowane w wysokości 7 015 042,5 tys. zł, co stanowiło 97,6% kwoty planu wydatków po zmianach (7 184 207,9 tys. zł). Wydatki w części 33 – Rozwój wsi były wyższe o 1 333 408,4 tys. zł, tj. o 23,5% od zrealizowanych wydatków w 2021 r. (5 681 634,1 tys. zł). Wzrost tych wydatków w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. dotyczył głównie pomocy krajowej, m.in. dla producentów rolnych, w których gospodarstwach powstały szkody z tytułu złych warunków atmosferycznych, udzielanej przez ARiMR. W 2021 r. wydatki te wyniosły 873 925,1 tys. zł i były niższe o 1 011 844,8 tys. zł od wydatków w 2022 r. (1 885 769,9 tys. zł), tj. o 115,8%.

Zrealizowane wydatki według podziału na grupy ekonomiczne stanowiły:

- dotacje – 6 836 639,4 tys. zł (97,4% zrealizowanych wydatków w tej części),
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 19 365,1 tys. zł (0,3%),
- wydatki majątkowe – 159 025,4 tys. zł (2,3%),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 12,6 tys. zł.

²⁹ Kampania polegała na emisji 30-sekundowego spotu na antenach: TVP1, TVP2, TVP3 oraz TVP Info w okresie od 7 listopada do 30 listopada 2022 r.

³⁰ Kampania polegała na emisji 30-sekundowego spotu pt. *Kupuj Świadomie produkt ekologiczny* na antenach TVP 1, TVP 2, TVP Info w okresie od 23 września do 30 października 2022 r.

Wydatki w ramach grup ekonomicznych, tj. dotacje, wydatki bieżące jednostek budżetowych, wydatki majątkowe, świadczenia na rzecz osób fizycznych prezentowane są łącznie z wydatkami na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

Dotacje zrealizowane w części 33 – Rozwój wsi stanowiły kwotę 6 836 639,4 tys. zł, tj. 97,7% kwoty planu wydatków po zmianach (7 000 565 tys. zł) i były wyższe o 1 394 636 tys. zł, tj. o 25,61% od kwoty wydatków w tej grupie w 2021 r. (5 442 003,4 tys. zł). Wydatki tej grupy ekonomicznej nie obejmują dotacji na wydatki majątkowe.

Dotacja podmiotowa w części 33 – Rozwój wsi została wykorzystana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w kwocie 1 291 259,9 tys. zł, co stanowiło 93,8% kwoty planu wydatków po zmianach (1 375 687 tys. zł).

Dotacje celowe w części 33 – Rozwój wsi zostały wykorzystane w kwocie 5 545 379,4 tys. zł, tj. 98,6% kwoty planu wydatków po zmianach (5 624 878 tys. zł), z tego:

- 3 277 268,7 tys. zł, tj. 98,7% kwoty planu wydatków po zmianach (3 319 237 tys. zł), na współfinansowanie II filara WPR w kwocie 2 776 252,9 tys. zł oraz na współfinansowanie I filara WPR w kwocie 501 015,8 tys. zł;
- 1 885 769,9 tys. zł, tj. 98,9% planu wydatków po zmianach (1 906 238 tys. zł), na zadania w zakresie pomocy krajowej udzielanej przez ARiMR, tj. na:
 - o dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściową spłatę kapitału kredytów – 178 348,8 tys. zł,
 - o dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód – 33 717,5 tys. zł,
 - o finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie – 175 169 tys. zł,
 - o finansowanie zalesiania gruntów rolnych – 44 221,3 tys. zł,
 - o realizację udzielonych poręczeń i gwarancji – 13,9 tys. zł,
 - o pomoc finansową w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń bioasekuracja – 9082,6 tys. zł,
 - o pomoc finansową dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń – 4745 tys. zł,
 - o pomoc finansową dla producenta rolnego, na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń – 155 000 tys. zł,
 - o finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych – 718,4 tys. zł,
 - o pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich – 62 592,1 tys. zł,
 - o pomoc finansową dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół – 23 364,4 tys. zł,
 - o pomoc finansową na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanego przez producenta świń ze sprzedaży świń utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń od IV kwartału 2020 r. – 244 768,8 tys. zł,
 - o pomoc finansową dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2021 r. gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny lub suszy – 348 261,8 tys. zł,
 - o pomoc finansową dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej – 3752,1 tys. zł,
 - o pomoc finansową dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z uzyskaniem obniżonego dochodu z tytułu chmielu w 2020 r. lub 2021 r. – 10 615,6 tys. zł,
 - o pomoc finansową w zakresie wsparcia finansowego rodziny, której zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w gospodarstwie rolnym szkód spowodowanych wystąpieniem w 2022 r. suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia ziemi lub lawiny – 591 398,6 tys. zł;
- 253 873,6 tys. zł, tj. 99,6% kwoty planu wydatków po zmianach (254 872 tys. zł), dla 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego na wykonywanie zadań, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1–11 i 13 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego³¹;

³¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 721, ze zm.

- 74 999,2 tys. zł, tj. prawie 100% kwoty planu wydatków po zmianach (75 000 tys. zł), na pomoc techniczną realizowaną przez ARiMR w ramach PROW 2014–2020;
- 19 022,7 tys. zł, tj. 91,8% kwoty planu wydatków po zmianach (20 721 tys. zł), w celu wsparcia funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (dalej: KSOW) na lata 2014–2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), w tym poprzez realizację Planu operacyjnego KSOW na lata 2022–2023 na poziomie województwa w zakresie SIR, realizowanego przez 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego;
- 16 538,4 tys. zł, tj. 99,8% kwoty planu wydatków po zmianach (16 564 tys. zł), na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa rolniczego przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie;
- 14 424,7 tys. zł, tj. 53,2% kwoty planu wydatków po zmianach (27 111 tys. zł), na realizację zadań przez Jednostkę Centralną KSOW – Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie w celu wsparcia funkcjonowania KSOW na lata 2014–2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym poprzez realizację Planu operacyjnego KSOW na lata 2022–2023 na poziomie krajowym w zakresie SIR;
- 3482,2 tys. zł, tj. 67,8% kwoty planu wydatków po zmianach (5135 tys. zł), w celu wsparcia procesu wdrażania działania *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych* realizowanego przez KOWR.

W części 33 – Rozwój wsi kontrolą objęto prawidłowość udzielenia i rozliczenia dotacji podmiotowej oraz dotacji celowej, przez dysponenta części, w łącznej kwocie 3 177 029,8 tys. zł, co stanowiło 46,5% zrealizowanych dotacji w tej części (6 836 639,4 tys. zł) z tego:

- 1 291 259,9 tys. zł, co stanowiło 93,8% kwoty planu wydatków po zmianach (1 375 687 tys. zł) z przeznaczeniem na dotację podmiotową na funkcjonowanie ARiMR;
- 1 885 769,9 tys. zł, co stanowiło 98,9% kwoty planu wydatków po zmianach (1 906 238 tys. zł) z przeznaczeniem na finansowanie – w ramach dotacji celowej – na finansowanie pomocy krajowej udzielanej przez ARiMR producentom rolnym.

Doboru próby wydatków do kontroli dokonano w sposób celowy ze względu na najwyższe kwoty wypłaconej dotacji dla ARiMR.

W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zapotrzebowaniami, postanowieniami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz zgodnie z zawartą umową wraz z aneksami, zasadami określonymi w ufp. Dysponent części weryfikował prawidłowość wykorzystania dotacji na podstawie przedstawionych rozliczeń. Zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 33 – Rozwój wsi zostały zrealizowane w wysokości 19 365,1 tys. zł, tj. 90,8% kwoty planu wydatków po zmianach (21 321,9 tys. zł) i były wyższe o 3137,3 tys. zł, tj. o 19,3% od kwoty wydatków w tej grupie w 2021 r. (16 227,8 tys. zł). W kwocie tych wydatków, 81,2% (15 723,6 tys. zł) stanowiły wydatki na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi od wynagrodzeń (§ 401–414).

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 33 – Rozwój wsi dotyczyły dysponenta III stopnia MRiRW i zostały zrealizowane w wysokości 12,6 tys. zł, tj. 48,5% kwoty planu wydatków po zmianach (26 tys. zł) i były niższe o 0,1 tys. zł, tj. o 0,8% od kwoty wydatków z tej grupy w 2021 r. (12,7 tys. zł). Wydatki te dotyczyły refundacji kosztów zakupu okularów korygujących wzrok, zakupu odzieży roboczej oraz fotela specjalistycznego w ramach świadczeń wynikających z przepisów bhp.

Wydatki dysponenta III stopnia w MRiRW w części 33 – Rozwój wsi zrealizowano w kwocie 19 324,2 tys. zł, tj. 93,1% kwoty planu wydatków po zmianach (20 747,9 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 3330,3 tys. zł, tj. o 20,8% od wydatków w 2021 r. (15 993,9 tys. zł).

Szczegółowym badaniem u dysponenta III stopnia w MRiRW objęto próbę wydatków bieżących w kwocie 2404,1 tys. zł, tj. 12,4% wydatków dysponenta III stopnia w MRiRW zrealizowanych w 2022 r. w kwocie 19 324,2 tys. zł, odpowiadającą 32 zapisom księgowym, wylosowaną z wykorzystaniem metody monetarnej.

Dysponent III stopnia w MRiRW nie realizował wydatków majątkowych w ramach tej części.

W rozporządzeniu z dnia 24 grudnia r. 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego, w ramach części 33 – Rozwój wsi zaplanowano wydatki w kwocie 181 126,6 tys. zł. Wydatki te były przeznaczone na realizację 110 zadań, w tym dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na dopłaty krajowe do materiału siewnego, na pomoc dla producentów mleka, którzy w związku z upadłością podmiotów nabywających mleko w latach 2018–2020

nie otrzymali zapłaty za sprzedane mleko, na wydatki majątkowe, na wydatki statutowe oraz dla CDR w Brwinowie i wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego na wydatki majątkowe.

Powyższe środki finansowe były przekazane jednostkom na podstawie podpisanych umów wraz z aneksami o udzielenie dotacji celowej.

Zrealizowane wydatki wyniosły 157 498,3 tys. zł, tj. 86,9% zaplanowanych wydatków ujętych w ww. rozporządzeniu. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z zaplanowanych dotacji w wysokości 140 036 tys. zł zrealizowała wydatki w kwocie 122 468,8 tys. zł, tj. w 87,5%. Niepełna realizacja przez ARiMR przyznanej dotacji celowej wynikała m.in. z niższych dopłat krajowych do materiału siewnego. Pomoc realizowana była w formule pomocy *de minimis* w rolnictwie, kwota, jaka została wykorzystana była uzależniona od wielkości indywidualnych limitów pomocy *de minimis*, jakimi dysponowali beneficjenci pomocy. W związku z tym, na skutek przeprowadzonych postępowań administracyjnych została przyznana niższa kwota niż planowano. Mniejsza pomoc dla producentów mleka, którzy w związku z upadłością podmiotów nabywających mleko w latach 2018–2020 nie otrzymali zapłaty za sprzedane mleko, wynikała z faktu, że po szczegółowej weryfikacji złożonych wniosków wydane zostały decyzje o odmowie przyznania pomocy ze względu na niespełnienie warunków do jej otrzymania.

Dysponent III stopnia w MRiRW nie realizował wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego w ramach tej części.

Wydatki na wynagrodzenia osobowe w państwowych jednostkach budżetowych w ramach części 33 – Rozwój wsi dotyczyły dysponenta III stopnia w MRiRW i zostały zrealizowane w kwocie 13 225,5 tys. zł, tj. w 100% kwoty planu wydatków po zmianach (13 225,5 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 1203,8 tys. zł, tj. o 10% od wydatków poniesionych w 2021 r. (12 021,7 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w tej części wyniosło 10 912,1 zł i było wyższe o 584,2 zł, tj. o 5,7% w porównaniu do 2021 r. (10 327,9 zł). Przeciętne zatrudnienie w państwowych jednostkach budżetowych wyniosło 101 etatów i w porównaniu do 2021 r. (97 etatów) było wyższe o cztery etaty, tj. o 4,1%.

Wydatki majątkowe w części 33 – Rozwój wsi zrealizowano w kwocie 159 025,4 tys. zł, tj. 98% kwoty planu wydatków po zmianach (162 295 tys. zł) i były one niższe o 64 364,7 tys. zł, tj. o 28,8% od wydatków poniesionych w 2021 r. (223 390,2 tys. zł). Wydatki majątkowe w 2022 r. były realizowane w ramach dotacji celowych przez ARiMR, 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego oraz CDR w Brwinowie. W ramach tych wydatków dokonano zakupu nieruchomości oraz przebudowano i zmodernizowano część eksploatowanych budynków, zakupiono środki transportu i maszyny rolnicze, urządzenia biurowe, podwyższono kapitał zakładowy nowo powstałej spółki informatycznej przez objęcie nowych udziałów przez ARiMR.

Zobowiązania w części 33 – Rozwój wsi na koniec 2022 r. wyniosły 1169,3 tys. zł i były wyższe o 138,6 tys. zł, tj. o 13,4% od zobowiązań na koniec 2021 r. (1030,7 tys. zł). Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 r. oraz pochodnych od tego wynagrodzenia.

W trakcie 2022 r. w tej części wystąpiły w każdym miesiącu zobowiązania wymagalne i wyniosły od 0,9 tys. zł (październik, listopad) do 6,3 tys. zł (sierpień). Na koniec 2022 r. zobowiązania wymagalne wyniosły 4 tys. zł i zostały wykazane w sprawozdaniu Rb-28 dysponenta części. Zobowiązania te dotyczyły prawomocnych wyroków sądowych i nie były naliczane od nich odsetki.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi terminowo, tj. w okresie od 10 do 31 stycznia 2023 r. zwrócił do Ministerstwa Finansów na rachunek wydatków w części 33 – Rozwój wsi niewykorzystane środki za rok 2022 w wysokości 49 644,7 tys. zł.

Wydatki w części 62 – Rybołówstwo

W tej części budżetowej, oprócz dotacji celowych m.in. na współfinansowanie Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014–2020 oraz na zarybianie polskich obszarów morskich, finansowano działalność statutową państwowych jednostek budżetowych, tj. Głównego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Słupsku oraz dysponenta III stopnia w MRiRW.

Wydatki w tej części zostały zrealizowane w kwocie 124 666,2 tys. zł, co stanowiło 83,4% kwoty planu wydatków po zmianach (149 402,7 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 6993,8 tys. zł, tj. o 5,9% od zrealizowanych wydatków w 2021 r. (117 672,4 tys. zł).

Zrealizowane wydatki według podziału na grupy ekonomiczne stanowiły:

- dotacje – 84 279,1 tys. zł (67,6% zrealizowanych wydatków w tej części),
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 33 382,8 tys. zł (26,8%),

- wydatki majątkowe – 6 870 tys. zł (5,5%),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 132,3 tys. zł (0,1%).

Wydatki w ramach grup ekonomicznych, tj. wydatki bieżące jednostek budżetowych, wydatki majątkowe oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych prezentowane są łącznie z wydatkami na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

Dotacje zrealizowane w części 62 – Rybołówstwo stanowiły kwotę 84 279,4 tys. zł, tj. 77,9% kwoty planu wydatków po zmianach (108 005,2 tys. zł) i były niższe o 423,3 tys. zł, tj. o 0,5% od kwoty wydatków w tej grupie w 2021 r. (84 702,4 tys. zł) i w całości były dotacjami celowymi, z tego wydatkowano:

- 63 399,5 tys. zł, tj. 73,2% kwoty planu wydatków po zmianach (86 665 tys. zł) na wykonywanie zadania w zakresie dokonywania płatności w roku 2022, w części współfinansowania krajowego, na rzecz beneficjentów realizujących operacje w ramach środków, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego³²;
- 9099,3 tys. zł, tj. 95,4% kwoty planu wydatków po zmianach (9540,2 tys. zł) na wykonanie następujących zadań: pn. *Gromadzenie danych na potrzeby zarządzania rybołówstwem*, pn. *Tworzenie warunków dla wspierania rybactwa śródlądowego*, przez Morski Instytut Rybacki w Gdyni – Państwowy Instytut Badawczy, pn. *Prowadzenie badań oraz połowów ryb w rzece Odra w celu oceny skutków katastrofy ekologicznej* przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie;
- 6793,7 tys. zł, tj. 99,9 kwoty planu wydatków po zmianach (6800 tys. zł) na wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania Priorytetów 1–3 i 5–6 i pomocy technicznej oraz w zakresie zadań delegowanych na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze przez ARiMR;
- 4986,6 tys. zł, tj. 99,7% kwoty planu wydatków po zmianach (5000 tys. zł) na wykonanie zadania pn. *Zarybianie polskich obszarów morskich w roku 2022* przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie.

W części 62 – Rybołówstwo kontrolą objęto prawidłowość udzielenia i rozliczenia, przez dysponenta części, dwóch dotacji celowych w łącznej kwocie 68 386,1 tys. zł, co stanowiło 81,5% zrealizowanych dotacji w tej części (84 279,1 tys. zł), z tego:

- 4986,6 tys. zł, co stanowiło 99,7% kwoty planu wydatków po zmianach (5000 tys. zł) na wykonanie zadania przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie pn. *Zarybianie polskich obszarów morskich w roku 2022* w ramach dotacji celowej;
- 63 399,5 tys. zł, co stanowiło 73,2% kwoty planu wydatków po zmianach (86 665 tys. zł) jako dotacja celowa przekazana ARiMR na dokonywanie płatności w 2022 r. w części współfinansowania krajowego na rzecz beneficjentów realizujących operacje w ramach PO RYBY 2014–2020. Niepełne wykorzystanie dotacji wynikało z faktu, że beneficjenci programu, występowali z wnioskami o aneksy do umów, które przedłużały terminy realizacji operacji. Doboru próby wydatków do kontroli dokonano w sposób celowy ze względu na najwyższe kwoty wypłaconej dotacji dla ARiMR.

Doboru próby dotacji celowej do kontroli dokonano w sposób celowy, ze względu na najwyższą kwotę wypłaconej dotacji w części 62 – Rybołówstwo.

W badanej próbie dotacji nie stwierdzono nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zawartą umową oraz z zasadami określonymi w ufp. Dysponent części weryfikował prawidłowość wykorzystania dotacji na podstawie przedstawionych rozliczeń. Zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zostały zrealizowane w kwocie 33 382,8 tys. zł, tj. 97,2% kwoty planu wydatków po zmianach (34 350,1 tys. zł) i były one wyższe o 1102,9 tys. zł, tj. 3,4% od kwoty wydatków w tej grupie w 2021 r. (32 279,9 tys. zł). W kwocie tych wydatków, 65,7% (21 944,6 tys. zł) stanowiły wydatki na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi od wynagrodzeń (§ 401–414).

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 62 – Rybołówstwo zostały zrealizowane w wysokości 132,3 tys. zł, tj. 82,2% kwoty planu wydatków po zmianach (161 tys. zł) i były one niższe o 1,6 tys. zł, tj. o 1,2% od kwoty wydatków w tej grupie w 2021 r. (133,9 tys. zł), a dotyczyły m.in. refundacji kosztów zakupu okularów korygujących wzrok w ramach świadczeń wynikających z przepisów bhp, zakupu odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej.

³² Dz. U. z 2020 r. poz. 2140.

Wydatki dysponenta III stopnia w MRiRW w części 62 – Rybołówstwo zrealizowano w kwocie 21 709,2 tys. zł, tj. 96,1% kwoty planu wydatków po zmianach (22 595,8 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 680,3 tys. zł, tj. o 3,2% od zrealizowanych wydatków w 2021 r. (21 028,9 tys. zł).

Szczegółowym badaniem u dysponenta III stopnia w MRiRW objęto próbę wydatków bieżących w kwocie 4365,3 tys. zł (tj. 20,1% wydatków dysponenta III stopnia w MRiRW zrealizowanych w 2022 r. w kwocie 21 709,2 tys. zł), odpowiadającą 36 zapisom księgowym, wylosowanym z wykorzystaniem metody monetarnej.

W wyniku przeprowadzonych badań dokumentów stwierdzono, że skontrolowane wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek.

Dysponent III stopnia w MRiRW nie realizował wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego w ramach tej części.

Wydatki na wynagrodzenia osobowe w państwowych jednostkach budżetowych finansowanych w ramach części 62 – Rybołówstwo zostały zrealizowane w kwocie 19 857,6 tys. zł, tj. 99,6% kwoty planu wydatków po zmianach (19 938,1 tys. zł). Wydatki te były wyższe o 756,2 tys. zł, tj. o 4% od wydatków poniesionych w 2021 r. (19 101,4 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w tej części wyniosło 9142,5 zł i było wyższe o 491,5 zł, tj. o 5,7% w porównaniu do 2021 r. (8651 zł). Przeciętne zatrudnienie w państwowych jednostkach budżetowych wyniosło 181 etatów i w porównaniu do 2021 r. (184 etatów) było niższe o trzy etaty, tj. o 1,6%. Przeciętne zatrudnienie u dysponenta III stopnia w MRiRW wyniosło 101 etatów i w porównaniu do 2021 r. (103) było niższe o dwa etaty, tj. o 1,9%.

Wydatki majątkowe w części 62 – Rybołówstwo zrealizowano w kwocie 6872 tys. zł, tj. 99,8% kwoty planu wydatków po zmianach (6886,4 tys. zł) i były wyższe o 6315,8 tys. zł, tj. o 1135,5% od wydatków zrealizowanych w 2021 r. (556,2 tys. zł). W ramach wydatków majątkowych w 2022 r. zakupiono dwa statki do celów kontroli rybołówstwa morskiego (zadanie zostało objęte dofinansowaniem Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014–2020 – zadanie w trakcie realizacji) za kwotę 6365,2 tys. zł oraz zakupiono za kwotę 340,2 tys. zł statek patrolowy do kontroli rybołówstwa morskiego na morskich wodach.

W planie finansowym dysponenta III stopnia w MRiRW na 2022 r. zaplanowano wydatki majątkowe w kwocie 134,7 tys. zł, które zostały zrealizowane w wysokości 120,3 tys. zł, tj. w 89,3%.

Szczegółowym badaniem objęto wydatki majątkowe ujęte w planie wydatków po zmianach w wysokości 116,8 tys. zł wykazywane przez MRiRW w sprawozdaniu sporządzanym do Ministerstwa Finansów *INW wykonanie wydatków inwestycyjnych w 2022 r.*, celem przygotowania informacji dotyczącej wykonania ustawy budżetowej, stosownie do art. 182 ust. 2 ufp.

W ramach kwoty ustalonej w planie wydatków majątkowych po zmianach przyjęto do realizacji trzy zadania, z czego dwa zadania zostały zrealizowane w pełnym zakresie, tj. zakupiono moduł komunikacyjny, sprzęt informatyczny wraz z oprogramowaniem dla Centrum Monitorowania Rybołówstwa w Gdyni.

Zobowiązania w części 62 – Rybołówstwo na koniec 2022 r. wyniosły 1781,3 tys. zł i były wyższe 180,1 tys. zł, tj. o 11,2% od zobowiązań na koniec 2021 r. (1601,2 tys. zł). Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2022 r. oraz pochodnych od tego wynagrodzenia. Na koniec 2022 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi terminowo zwrócił w dniach 10 i 20 stycznia 2023 r. do Ministerstwa Finansów na rachunek wydatków w części 62 – Rybołówstwo niewykorzystane środki za 2022 r. w wysokości 536,5 tys. zł.

Nadzór i kontrola

Zgodnie z Informacją o kontrolach przeprowadzonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w I i II półroczu 2022 r. sporządzoną przez Departament Kontroli i Audytu, w 2022 r. pracownicy Ministerstwa prowadzili 153 kontrole, spośród których 104 kontrole zostały zakończone (98 z 153 kontroli realizowanych było w jednostkach podległych i nadzorowanych oraz komórkach organizacyjnych MRiRW) w zakresie prawidłowości wykonywanych zadań i wykorzystania środków budżetowych. W wyniku tych kontroli kierownikom jednostek wydano zalecenia pokontrolne.

W wyniku prowadzonego nadzoru w zakresie realizacji wydatków budżetowych w 2022 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował jedno zawiadomienie do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych dotyczące ujawnienia okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz jedno zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Zespół Audytu Wewnętrznego w Departamencie Kontroli i Audytu MRiRW w 2022 r. zrealizował cztery zadania audytowe (rozpoczęte w roku 2021), tj.: *Nadzór nad wykonywaniem przez wyznaczone instytucje pośredniczące zadań w zakresie Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020, Nadzór nad merytoryczną działalnością instytutów badawczych, Procedury bezpiecznego przetwarzania grup informacji w departamentach i biurach MRiRW, Ewidencja majątku MRiRW i nadzór nad nim*. Ponadto rozpoczęli w 2022 r. cztery zadania audytowe, kontynuowane w 2023 r., tj. *Sprawowanie nadzoru nad właściwym gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa powierzonymi szkołom w trwały zarząd, Koordynacja i realizacja działań promocyjnych i informacyjnych prowadzonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Obsługa Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014–2020, Bezpieczeństwo informacji przy przetwarzaniu mobilnym i pracy na odległość*.

W wyniku zakończonych w 2022 r. wszystkich zadań audytowych wydano zalecenia.

Dysponent części dokonywał oceny stopnia realizacji zadań finansowanych środkami z dotacji z budżetu państwa, przede wszystkim pod względem zapewnienia prawidłowości realizacji dotowanych zadań z przepisami prawa oraz prawidłowości kalkulacji kosztów zawartych we wnioskach o dotacje, a także poprzez weryfikację sprawozdań merytorycznych oraz rozliczeń finansowych. W ramach sprawowanego nadzoru nad wykorzystaniem dotacji organizowane były również spotkania z pracownikami jednostek realizujących wydatki z dotacji.

U dysponenta III stopnia w MRiRW prowadzono codzienny monitoring w zakresie realizacji wydatków budżetowych, a wyniki analiz przedkładał w miesięcznych informacjach Dyrektorowi Generalnemu w MRiRW – dysponentowi III stopnia MRiRW. Dochody budżetowe monitorowane były podczas generowania i kompletowania wyciągów bankowych.

W zakresie wykonania budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich sporządzane były przez Departament Budżetu MRiRW dla kierownictwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi syntetyczne informacje z wykonania dochodów, wydatków budżetowych oraz wydatków budżetu środków europejskich za I kwartał, II kwartał, III kwartał 2022 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne wydatków we wszystkich częściach, których dysponentem jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz formułowano w razie potrzeby wnioski.

W ramach realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w wystąpieniu pokontrolnym dotyczącym kontroli P/22/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 62 – Rybołówstwo” podjęto w MRiRW następujące działania:

- 1) w zakresie rozliczania umów cywilnoprawnych po uprzednim protokolarnym odbiorze dzieła oraz dokonywania płatności na rzecz wykonawców, po uprzednim dokumentowaniu odbioru wykonanych prac w ramach zawartych umów cywilnoprawnych Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi polecił wszystkim komórkom organizacyjnym MRiRW bezwzględne stosowanie regulacji wewnętrznych obowiązujących w MRiRW, m.in. w zakresie odbioru przedmiotu umowy na podstawie protokołu albo sprawozdania z wykonania przedmiotu umowy lub jego części;
- 2) w zakresie podjęcia skutecznych działań nadzorczych nad agencjami wykonawczymi, tj. ARiMR i KOWR, w celu zapobieżenia dokonywania wydatków przez te agencje z przekroczeniem zakresu upoważnienia ustalonego w planach finansowych wykonywanych przez te agencje, zostały podjęte następujące działania: 12 maja 2022 r. zorganizowano w MRiRW spotkanie z przedstawicielami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, na którym omówione zostały działania zapobiegające powstawaniu przekroczeń kwot ujętych w planach finansowych agencji wykonawczych i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wykazanych w sprawozdaniach Rb-35 Sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej i Rb-40 Sprawozdanie z wykonania, określonego w ustawie budżetowej, planu finansowego agencji wykonawczej. Przekroczenia w 2021 r. dotyczyły głównie wydatków, które w tych planach nie mogły być zaplanowane: wpłat na PFRON, zwrotów niewykorzystanych dotacji z roku ubiegłego, środków pochodzących z rezerwy celowej w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Badanie kosztów dystrybucji energii elektrycznej u dysponenta III stopnia w MRiRW

Wydatki na energię elektryczną w ramach części budżetowych objętych kontrolą, w 2022 r. wyniosły łączne 784,8 tys. zł. Były niższe o 145,8 tys. zł, tj. o 15,7%, niż w 2021 r. (930,6 tys. zł). Wydatki na usługi dystrybucji energii elektrycznej, w ramach wydatków na energię elektryczną poniesionych w ramach kontrolowanych części, w 2022 r. wyniosły 367,4 tys. zł. Wydatki te były o 32,6 tys. zł niższe, tj. o 8,1%, niż w 2021 r. (400 tys. zł).

Badaniem objęto koszty usług dystrybucji energii elektrycznej w zakresie opłaty dystrybucyjnej stałej, w punkcie poboru energii elektrycznej 590380100001059348³³ (dalej: PPE 9348)³⁴, o łącznej wartości 58 tys. zł³⁵ (12 faktur). Badanie wykazało, że w PPE 9348 maksymalna moc pobrana kształtowała się w poszczególnych okresach rozliczeniowych od 169 kW do 268 kW, co stanowiło od 43% do 68% wartości mocy zamówionej (392 kW).

Moc zamówiona dla PPE 9348 w ostatnim okresie nie została zmniejszona z uwagi na planowane inwestycje, tj. modernizacja serwerowni, montaż ładowarek do samochodów elektrycznych itp. oraz z uwagi na duże różnice w poborze mocy i brak możliwości wyliczenia precyzyjnego zapotrzebowania na energię, w związku z prowadzonymi remontami i inwestycjami w budynku MRiRW oraz ryzykiem naliczenia opłat dodatkowych w przypadku przekroczenia mocy umownej.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że moc umowną, według pkt 3.2.3. Taryfy dla energii elektrycznej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej Stoen Operator sp. z o.o., można zamówić w niejednakowych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne okresy roku. Przy założeniu, gdyby moc umowna w PPE 9348 została zmieniona w 2022 r. do poziomu od 220 kW do 348 kW (z uwzględnieniem 30% zapasu mocy umownej, w stosunku do maksymalnej mocy pobranej w poszczególnych okresach rozliczeniowych), to opłata sieciowa stała byłaby niższa w 2022 r. o 16,7 tys. zł³⁶.

W związku z kontrolą NIK nr P/23/001, w MRiRW przeprowadzane były analizy dotyczące optymalizacji w zakresie opłat za energię elektryczną, w tym opłat sieciowych stałych. W trakcie kontroli MRiRW było na etapie ustaleń z operatorem sieci, czy wprowadzenie miesięcznego maksymalnego poboru mocy jest możliwe. Niezależnie od powyższego, w 2023 r. planowane jest zmniejszenie mocy umownej w punkcie poboru energii 590380100001059348”.

Ponadto na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej³⁷ (dalej: ustawa o ochronie odbiorców energii elektrycznej), Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi został zobowiązany od 1 grudnia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. do podejmowania działań w celu realizacji obowiązkowego celu zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w zajmowanych budynkach lub częściach budynków oraz przez wykorzystywane urządzenia techniczne, instalacje i pojazdy. Wymiar obowiązkowego ograniczenia zużycia energii elektrycznej oraz zasady jego wyliczenia, zostały określone w art. 37 ust. 2 tej ustawy.

W MRiRW wprowadzono rozwiązania oszczędnościowe polegające m.in. na ograniczeniu liczby lodówek i czajników i innych sprzętów pochłaniających duże ilości energii i wyłączeniu zewnętrznego oświetlenia budynku (kolumnady) oraz przeprowadzono akcję edukacyjno-informacyjną pn. *Wspólnie oszczędzamy energię* skierowaną do pracowników. Zalecenia dla kierowników komórek organizacyjnych MRiRW w związku z realizacją obowiązkowego celu zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej, wydano w formie informacji zamieszczonej i intranecie.

Na podstawie art. 37 ust. 5 ustawy o ochronie odbiorców energii elektrycznej, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi został zobowiązany do przekazania do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki raportu z realizacji celu, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie odbiorców energii elektrycznej. Raport został przekazany terminowo.

Zamówienia publiczne zrealizowane przez dysponenta III stopnia w MRiRW

Badaniem objęto dziewięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w tym trzy zamówienia, do których zastosowano przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³⁸ (dalej: ustawa Pzp) oraz sześć postępowań, do których nie zastosowano przepisów ustawy Pzp, ze względu na wartość szacunkową nie przekraczającą 130 tys. zł, stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp. Osiem z dziewięciu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego dotyczyło działań informacyjno-promocyjnych. W wyniku zawartych umów o łącznej wartości 2860 tys. zł, w 2022 r. poniesiono wydatki w wysokości 2226,7 tys. zł.

³³ Przed renumeracją przeprowadzoną w listopadzie 2022 r., PPE posiadał nr PL00000100519000000000000000001263.

³⁴ Doboru punktu poboru energii do analizy kosztów usług dystrybucji energii elektrycznej, dokonano na podstawie następujących kryteriów: 1) moc umowna jest najbardziej przeszacowana (różnica mocy umownej i maksymalnej mocy pobranej jest największa); 2) moc umowna jest o ponad 30% wyższa od maksymalnej mocy pobranej.

³⁵ W tym kwota 5,3 tys. zł stanowiła zobowiązanie 2022 r. Badaniem objęto łączne wydatki na usługi dystrybucji energii elektrycznej w PPE 9348, poniesione w ramach części budżetowych objętych kontrolą.

³⁶ Kwota została wyliczona z uwzględnieniem udziału wydatków na opłatę sieciową poniesionych w ramach części budżetowych objętych kontrolą.

³⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 269, ze zm.

³⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.

Część 32 – Rolnictwo

Szczegółowej analizie poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w łącznej kwocie wydatków w 2022 r. w wysokości 462,3 tys. zł, tj.:

- 1) zamówienie, do przeprowadzenia którego zastosowano art. 275 pkt 1 ustawy Pzp, tj. postępowanie w trybie podstawowym bez negocjacji pn.: *Kompleksowa organizacja wspólnego stoiska informacyjno-promocyjnego ARiMR, KOWR, KRUS, MRiRW podczas sześciu plenerowych imprez targowych w 2022 r.*, o wartości 844,4 tys. zł³⁹, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 211,1 tys. zł;
- 2) zamówienia, do przeprowadzenia których nie zastosowano ustawy Pzp, ze względu na wartość szacunkową nie przekraczającą 130 tys. zł:
 - *Realizacja kampanii informacyjnej na temat rolnictwa ekologicznego i produktów ekologicznych*, o wartości 94,1 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 94,1 tys. zł,
 - *Kampania informacyjna Naszą Rolą Silna Polska dotycząca bezpieczeństwa żywnościowego*, o wartości 157,1 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 157,1 tys. zł;

Część 33 – Rozwój wsi

Szczegółowej analizie poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w łącznej kwocie wydatków w 2022 r. w wysokości 1313,2 tys. zł, tj.:

- 1) zamówienie, do przeprowadzenia którego zastosowano art. 275 pkt 1 ustawy Pzp, tj. postępowanie w trybie podstawowym bez negocjacji pn.: *Organizacja 16 wydarzeń na etapie wojewódzkim w ramach rozstrzygnięcia II etapu VII edycji konkursu dla kół gospodyń wiejskich Bitwa Regionów*, o wartości 1097,3 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 1097,3 tys. zł;
- 2) zamówienia, do przeprowadzenia których nie zastosowano ustawy Pzp, ze względu na wartość szacunkową nie przekraczającą 130 tys. zł:
 - *Organizacja Finału Ogólnopolskiego Konkursu Kulinarnego dla Kół Gospodyń Wiejskich pn. Bitwa Regionów*, o wartości 157,4 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 157,4 tys. zł,
 - *Wydruk materiału informacyjnego pn. Jak prowadzić finanse Koła Gospodyń Wiejskich*, o wartości 58,5 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 58,5 tys. zł;

Część 62 – Rybołówstwo

Szczegółowej analizie poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w łącznej kwocie wydatków w 2022 r. w wysokości 451,2 tys. zł, tj.:

- 1) zamówienie, do przeprowadzenia którego zastosowano art. 132 ustawy Pzp, tj. postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego pn.: *Świadczenie przez okres usługi wsparcia technicznego oraz asysty technicznej oprogramowania elektronicznego dziennika połowów Systemu e-logbook*, o wartości 374,9 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 374,9 tys. zł;
- 2) zamówienia, do przeprowadzenia których nie zastosowano ustawy Pzp, ze względu na wartość szacunkową nie przekraczającą 130 tys. zł:
 - *Zamieszczanie artykułów w Przeglądzie Rybackim*, o wartości 61,5 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 61,5 tys. zł,
 - *Wykonanie i montaż stoiska promocyjno-informacyjnego na Międzynarodowych Targach Rybnych i Spożywczych POLFISH*, o wartości 14,8 tys. zł, w wyniku którego poniesiono wydatek w wysokości 14,8 tys. zł.

W wyniku analizy ww. wydatków w trybie zamówienia publicznego dokonanych przez dysponenta III stopnia MRiRW w części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi i 62 – Rybołówstwo nie stwierdzono naruszeń ustawy Pzp w zakresie przygotowania, przeprowadzenia, udzielenia, realizacji zamówień oraz związanych z tym obowiązków publikacyjnych. a także procedur wewnętrznych dysponenta III stopnia w MRiRW w zakresie udzielania zamówień publicznych. Prawidłowo stosowano lub wyłączone zasadę zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Realizacja zamówień (pod względem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy) była zgodna z postanowieniami zawartych umów. Wydatki poniesione z tytułu realizacji zamówień były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań MRiRW.

³⁹ Zgodnie z porozumieniem z 16 grudnia 2021 r. ws. wspólnego przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego, zawartym pomiędzy ARiMR, KOWR, KRUS oraz MRiRW, strony porozumienia upoważniły MRiRW do zawarcia umowy w sprawie tego zamówienia, w imieniu i na rzecz stron porozumienia oraz sprawowania nadzoru i kontroli nad realizacją. Każda ze stron porozumienia finansowała wykonanie po 25 % całkowitego kosztu zamówienia publicznego.

Plan postępowań o udzielenie zamówień w 2022 r., wraz z późniejszymi aktualizacjami, został zamieszczony w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej MRiRW. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2022 r. zostało terminowo przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych.

Dopłaty do paliwa rolniczego

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2022 r.⁴⁰, w 2022 r. stawka zwrotu podatku została ustalona w wysokości 1,00 zł na 1 litr oleju.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴¹, kwotę zwrotu podatku ustala się jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego przez producenta rolnego, wynikającej z faktur VAT, i stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o zwrot podatku, w ramach rocznego limitu. Limit w 2022 r. ustala się jako sumę:

- kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, liczby 110 oraz powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego określonej w ewidencji gruntów i budynków, według stanu na dzień 1 lutego danego roku oraz
- kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, liczby 40 oraz średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku.

W ustawie budżetowej na 2022 rok w części 83 – Rezerwy celowe, w poz. 7 – Dopłaty do paliwa rolniczego, na dopłaty do paliwa rolniczego zostały zaplanowane środki w kwocie 1 340 000 tys. zł. W 2022 r. wojewodowie złożyli w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa 131 wniosków o wydanie decyzji budżetowej na dotację na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu na łączną kwotę 1 265 584,6 tys. zł, które Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował w 2022 r. do Ministra Finansów. Zgodnie z przekazanymi przez wojewodów „Rocznymi zbiorczymi rozliczeniami dotacji celowej z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz Rocznymi zbiorczymi sprawozdaniami rzeczowo-finansowymi z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za 2022 r.:

- łączna kwota dotacji przekazana gminom na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego oraz na jego wypłatę wyniosła 1 265 191,8 tys. zł, w tym na zwrot podatku – 1 240 389,2 tys. zł;
- łączne koszty faktycznie poniesione przez gminy na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego oraz na jego wypłatę wyniosły 1 1264 961,9 tys. zł, w tym na zwrot podatku – 1 240 180,5 tys. zł;
- producenci rolni złożyli 1112,8 tys. wniosków o zwrot podatku akcyzowego do 4274,4 tys. szt. łącznej średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła, na łączną powierzchnię użytków rolnych 11 807 tys. ha, co stanowiło 61,1% łącznej powierzchni użytków rolnych w gminach;
- łączna ilość litrów oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej wynikająca z dołączonych przez producentów rolnych do wniosków o zwrot podatku akcyzowego faktur VAT lub kopii tych faktur wyniosła 1 240 770,6 tys. litrów;
- w województwie wielkopolskim wydatkowano największą kwotę dotacji na zwrot podatku akcyzowego do paliwa rolniczego, tj. 167 594,5 tys. zł do 746,6 tys. szt. łącznej średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła oraz do 1418,4 tys. ha łącznej powierzchni użytków rolnych zgłoszonej przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego;
- w województwie śląskim wydatkowano najmniejszą kwotę dotacji na zwrot podatku akcyzowego do paliwa rolniczego, tj. 26 080,5 tys. zł do 84,4 tys. szt. łącznej średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła oraz do 240,6 tys. ha łącznej powierzchni użytków rolnych zgłoszonej przez producentów rolnych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego.

Fundusz Przeciwdziałania COVID-19

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2022 r. nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów dyspozycji wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, o której mowa w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca

⁴⁰ Dz. U. poz. 2266 – wygasło z dniem 31 grudnia 2022 r.

⁴¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 356.

2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw⁴².

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawarł 15 marca 2022 r. umowę z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawie przekazania środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację zadania w ramach pomocy udzielanej przez ARiMR dla producentów hodujących lochy. Kwota środków określona w umowie w wysokości 444 000 tys. zł została przekazana do ARiMR. Do Biur Powiatowych ARiMR złożono 32 886 wniosków. Wyniku ich weryfikacji wydano 32 676 decyzji administracyjnych przyznających pomoc na łączną kwotę 443 024 tys. zł. Po uwzględnieniu odwołań i dokonanych przez beneficjentów zwrotów pomocy, łączna kwota wydatków z tytułu pomocy wg. stanu na dzień 30 września 2022 r. wyniosła 442 992 tys. zł.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawarł 7 lipca 2022 r. umowę z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawie przekazania środków z Funduszu Pomocy⁴³ na realizację zadania w ramach pomocy udzielanej przez ARiMR dla producentów rolnych na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych. Kwota środków określona w umowie w wysokości 2 620 000 tys. zł została przekazana do ARiMR. Do Biur Powiatowych ARiMR złożono 426 887 wniosków. Wyniku ich weryfikacji wydano 418 292 decyzji administracyjnych przyznających pomoc oraz 8595 rozstrzygnięć negatywnych. Po uwzględnieniu odwołań i dokonanych przez beneficjentów zwrotów pomocy, łączna kwota wydatków z tytułu pomocy wg. stanu na dzień 15 listopada wyniosła 2 617 109,9 tys. zł.

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

Wydatki budżetu środków europejskich w kontrolowanych częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaplanowano w ustawie budżetowej na rok 2022 w łącznej kwocie 14 957 615 tys. zł, z tego w części 32 – Rolnictwo w kwocie 31 488 tys. zł, w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 14 675 135 tys. zł oraz w części 62 – Rybołówstwo w kwocie 250 992 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich zaplanowane w ustawie budżetowej zostały zwiększone w 2022 r. ze środków pochodzących z rezerw celowych (poz. 98 rezerw celowych – Finansowanie programów z budżetu środków europejskich) o łączną kwotę 9 158 757,3 tys. zł, z tego dla części 33 – Rozwój wsi o 9 145 416 tys. zł i dla części 62 – Rybołówstwo o 13 341,3 tys. zł. Nie złożono wniosków o uruchomienie rezerw celowych z budżetu środków europejskich dla części 32 – Rolnictwo.

Wydatki w planie po zmianach w budżecie środków europejskich ustalono w 2022 r. w łącznej wysokości 24 116 372,3 tys. zł, z tego w:

- części 32 – Rolnictwo – w wysokości 31 488 tys. zł,
- części 33 – Rozwój wsi – w wysokości 23 820 551 tys. zł,
- części 62 – Rybołówstwo – w wysokości 264 333,3 tys. zł.

Z przyznanej kwoty rezerw celowych w części 33 – Rozwój wsi wykorzystano 8 631 501,4 tys. zł, tj. 94,4% dokonanych zwiększeń środków z rezerw celowych, a w części 62 – Rybołówstwo wykorzystano 13 341,3 tys. zł, tj. 100% kwoty zwiększeń. Niewykorzystane środki rezerw celowych w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 513 914,7 tys. zł zostały terminowo zwrócone na rachunek Ministra Finansów (6,2 tys. zł) lub brak było zasilenia rachunku ARiMR tymi środkami (513 908,5 tys. zł).

Przyczyną niewykorzystania środków z rezerw celowych w części 33 – Rozwój wsi był brak możliwości pełnego ich wydatkowania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w 2022 r. na płatności bezpośrednie oraz na działania dotyczące realizacji priorytetu 4 *Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem* w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Środki z rezerw celowych w części 33 – Rozwój wsi zostały przeznaczone dla ARiMR na zadania realizowane w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, tj. na finansowanie wydatków z I filara WPR, w tym w szczególności płatności bezpośrednich, a także na finansowanie wydatków z II filara WPR, tj. na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Środki z rezerw celowych w części 62 – Rybołówstwo zostały przeznaczone na realizację trzech projektów w ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014–2020, tj. zakupu dwóch statków patrolowych do celów

⁴² Dz. U. poz. 568.

⁴³ Zgodnie z art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103).

kontroli rybołówstwa morskiego, pięciu samochodów osobowych oraz sześciu elektronicznych przyrządów do pomiaru wielkości oczek w sieciach rybackich przez Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego w Słupsku.

Kontrolą prawidłowości dokonywania zmian planu wydatków wynikających z podziału rezerw celowych u dysponenta części objęto 100% kwoty zwiększającej plan wydatków środkami z rezerw celowych w części 33 – Rozwój wsi, tj. kwotę 9 145 416 tys. zł oraz 100% kwoty zwiększającej plan wydatków środkami z rezerw celowych w części 62 – Rybołówstwo, tj. kwotę 13 341,3 tys. zł. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości. Środki zostały przeznaczone na realizację zadań wskazanych we wnioskach kierowanych do Ministra Finansów o uruchomienie rezerw celowych. Środki z rezerw celowych uruchomiono zgodnie z procedurą określoną w art. 154 ufp.

W związku z nadmiarem środków posiadanych przez jednostkę realizującą wydatki w budżecie środków europejskich, m.in. na skutek niezrealizowania części zadań w 2022 r., Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp, wydał w 2022 r. dwie decyzje blokujące środki w planie wydatków budżetu środków europejskich na kwotę ogółem 539 930 tys. zł, z tego w:

- części 33 – Rozwój wsi – na kwotę 513 253 tys. zł,
- części 62 – Rybołówstwo – na kwotę 26 677 tys. zł.

W 2022 r. nie wystąpiły przypadki blokowania planowanych wydatków w związku ze stwierdzoną niegospodarnością (art. 177 ust. 1 pkt 1 ufp).

Kontrolą blokowania planowanych wydatków objęto ww. decyzje, i tak:

- w części 33 – Rozwój wsi – decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 28 grudnia 2022 r., na podstawie której zablokowana została planowana kwota wydatków w wysokości 513 253 tys. zł. Wynikało to z braku możliwości pełnego wykorzystania środków przez ARiMR na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (I i II filar). Blokowane planowane wydatki pochodziły z rezerwy celowej budżetu środków europejskich uruchomionej w 2022 r.;
- w części 62 – Rybołówstwo – decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 29 grudnia 2022 r., na podstawie której zablokowana została planowana kwota wydatków w wysokości 26 677 tys. zł. Wynikało to z braku możliwości pełnego wykorzystania środków przez ARiMR na realizację Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” na lata 2014–2020. Blokowane planowane wydatki dotyczyły planu wydatków określonego w ustawie budżetowej na 2022 r.

Blokowanie planowanych wydatków przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi było zgodne z przepisami ufp i nastąpiło niezwłocznie po otrzymaniu wniosków od jednostki otrzymującej środki z budżetu środków europejskich.

Blokowanie przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 28 grudnia 2022 r. planowanych wydatków z budżetu środków europejskich w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 513 253 tys. zł nastąpiło po 20 dniach od uruchomienia tych środków z rezerw celowych⁴⁴. Środki zablokowane decyzjami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 28 i 29 grudnia 2022 r., zostały zablokowane na podstawie pism ARiMR z dnia 22 i 23 grudnia 2022 r., informujących o braku możliwości wykorzystania środków uruchomionych na podstawie prognoz wydatków z 14 października 2022 r. oraz 15 listopada 2022 r. Każdorazowo podczas składania wniosków o uruchomienie rezerwy celowej Ministerstwo Finansów informowane było o wysokości prognoz wydatków na WPR (I i II filar) oraz o stanie realizacji planu wydatków po zmianach.

O podjęciu w dniach 28 i 29 grudnia 2022 r. decyzji o blokowaniu planowanych wydatków budżetu środków europejskich na 2022 r., dysponent części 33 – Rozwój wsi i części 62 – Rybołówstwo poinformował Ministra Finansów pismem z 10 marca 2023 r.

Przyczyną powiadomienia Ministra Finansów o decyzjach o blokowaniu planowanych wydatków budżetu środków europejskich na 2022 r., dopiero po upływie ponad dwóch miesięcy od ich wydania był fakt, że względu na na okres świąteczny, a także zbliżający się koniec roku budżetowego dokonano jedynie blokady środków bez skutku w postaci zmiany planu po zmianach. Zwolnione środki ze środków budżetu środków europejskich nie mogły być w 2022 r. przeznaczone na inny cel. Poinformowanie Ministra Finansów o blokadzie nastąpiło podczas powtórnej kontroli dokumentów rozliczających ostatnią dekadę 2022 r.

⁴⁴ Uruchomienie środków nastąpiło na podstawie decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie środków europejskich na 2022 r. z 8 grudnia 2022 r. na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o uruchomienie rezerwy celowej budżetu środków europejskich z 2 grudnia 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że zgodnie z art. 177 ust. 4 ufp, o decyzjach o blokowaniu planowanych wydatków Minister Finansów powinien być informowany niezwłocznie przez dysponenta części budżetowych.

W 2022 r. wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w części 32 – Rolnictwo w kwocie 15 477,6 tys. zł (49,2% kwoty planu po zmianach), w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 23 306 546,8 tys. zł (97,8% kwoty planu po zmianach) i w części 62 – Rybołówstwo w kwocie 234 609,2 tys. zł (88,8% kwoty planu po zmianach).

W części 32 – Rolnictwo wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 15 477,6 tys. zł, co stanowiło 49,2% kwoty planu wydatków po zmianach (31 488 tys. zł). Niezrealizowane wydatki w części 32 – Rolnictwo w kwocie 16 010,4 tys. zł dotyczyły przede wszystkim realizacji przez szkoły rolnicze prowadzone i nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi projektów w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020. Powodami niezrealizowania tych wydatków były m.in.: odstąpienie od realizacji projektu ze względu na brak możliwości utworzenia grupy uczestników z powodu COVID-19 i wojny w Ukrainie, przedłużające się lub nierozstrzygnięte postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, oszczędności uzyskane w wyniku rozstrzygniętych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 32 – Rolnictwo w 2022 r. były niższe o 10 633 tys. zł, tj. o 40,7%, od wykonanych w 2021 r. (26 110,6 tys. zł) i wynikały m.in. z niższych potrzeb szkół rolniczych na środki finansowe na realizację projektów, w szczególności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020 oraz Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020, w związku z problemami z dostępem do materiałów budowlanych.

W części 32 – Rolnictwo skontrolowano procedurę przekazywania w 2022 r. środków finansowych z budżetu środków europejskich przez dysponenta części na podstawie art. 188 ust. 2 ufp i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz przekazywania informacji dotyczących tych płatności⁴⁵.

Badaniem objęto środki finansowe w łącznej kwocie 2880 tys. zł przekazane na realizację przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu dwóch projektów:

- *Dostosowanie kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu do potrzeb rynku pracy,*
- *Modernizacja i wyposażenie pracowni kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu.*

Doboru próby dokonano w sposób celowy ze względu na najwyższe wydatkowane kwoty. Skontrolowane wydatki stanowiły 18,6% wydatków z budżetu środków europejskich zrealizowanych w tej części. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości. Przekazywanie przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi płatności z budżetu środków europejskich na dofinansowanie zadań realizowanych przez powyższą szkołę było zgodne z ww. przepisami prawa.

W 2022 r. dysponent III stopnia w MRiRW nie planował i nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich w tej części.

W części 33 – Rozwój wsi wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 23 306 546,8 tys. zł, tj. 97,8% kwoty planu wydatków po zmianach (23 820 551 tys. zł). Wydatki te przeznaczono w wysokości 16 492 140,2 tys. zł na I filar WPR (w tym 16 099 318,2 tys. zł na płatności bezpośrednie) oraz 6 814 406,6 tys. zł na II filar WPR, tj. na finansowanie realizacji PROW 2014–2020.

Wydatki te były wyższe o 2 478 687,6 tys. zł, tj. o 11,9%, od wydatków poniesionych w 2021 r. (20 827 859,2 tys. zł). Przyczyny zostały przedstawione w dalszej części informacji przy opisie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej.

W części 33 – Rozwój wsi badaniem objęto wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane przez dysponenta części w kwocie 3 772 598,9 tys. zł, tj. 16,2% płatności z budżetu środków europejskich w 2022 r. w tej części. Badanie dotyczyło środków przekazanych dla ARiMR na finansowanie WPR. Doboru próby dokonano celowo ze względu na najwyższe kwoty przekazywane Agencji. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości. Środki były przekazywane przez dysponenta części na podstawie zapotrzebowań złożonych przez ARiMR, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 maja 2015 r.

⁴⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 2081, ze zm.

o finansowaniu wspólnej polityki rolnej⁴⁶ oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej⁴⁷.

W 2022 r. dysponent III stopnia w MRiRW nie planował i nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich w tej części.

W części 62 – Rybołówstwo wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 234 609,2 tys. zł, tj. 88,8% kwoty planu wydatków po zmianach (264 333,3 tys. zł). Wydatki te przeznaczono na realizację Wspólnej Polityki Rybołówstwa, tj. na finansowanie PO RYBY 2014–2020.

Niewykorzystanie środków w części 62 – Rybołówstwo w kwocie 20 724 tys. zł wynikało z faktu, że w 2022 r. beneficjenci PO RYBY 2014–2020 występowali z wnioskami o aneksy do umów, które przedłużały terminy realizacji operacji, w związku z tym nie wszystkie zaplanowane wypłaty mogły być zrealizowane do końca 2022 r. Ponadto, wnioski o płatność składane przez beneficjentów Programu przy rozliczaniu operacji, w wielu przypadkach opiewały na niższe kwoty niż wskazane w umowach, na podstawie których szacowano wydatki budżetu środków europejskich.

Wydatki budżetu środków europejskich w części 62 – Rybołówstwo były niższe o 14 448,9 tys. zł, tj. o 5,8% od wydatków poniesionych w 2021 r. (249 058,2 tys. zł).

W części 62 – Rybołówstwo badaniem objęto wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane przez dysponenta części w kwocie 38 828,8 tys. zł, stanowiącej 16,6% płatności z budżetu środków europejskich w 2022 r. w tej części. Badanie dotyczyło środków przeznaczonych na finansowanie płatności na rzecz beneficjentów PO RYBY 2014–2020 przez ARiMR. Doboru próby dokonano w sposób celowy ze względu na najwyższe kwoty przekazywane Agencji. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości. Płatności zostały zrealizowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz przekazywania informacji dotyczących tych płatności.

Dysponent III stopnia w MRiRW zrealizował w 2022 r. wydatki z budżetu środków europejskich w części 62 – Rybołówstwo w kwocie 1958,6 tys. zł, tj. 75,4% kwoty planu po zmianach (2599 tys. zł). Niższe niż planowano wykonanie wydatków przez dysponenta III stopnia w MRiRW dotyczyło wydatków majątkowych (plan po zmianach – 1845 tys. zł, wykonanie 38 tys. zł) i wynikało przede wszystkim z czasowej rezygnacji z zakupu terminali satelitarnych wraz z oprogramowaniem. Rezygnacja z realizacji zadania spowodowana była złym stanem zasobów rybackich na Morzu Bałtyckim. W związku z tym nie jest znana liczba jednostek rybackich, których właściciele przystąpią do tego działania, tj. połowów. Wobec braku wiedzy o liczbie jednostek, których właściciele są zdecydowani dalej prowadzić połowy, nie było możliwe prawidłowe określenie zapotrzebowania floty na nowe urządzenia satelitarne.

U dysponenta III stopnia w MRiRW badaniem objęto próbę wydatków bieżących budżetu środków europejskich w części 62 – Rybołówstwo, dobraną w sposób celowy ze względu na najwyższe kwoty poniesionych wydatków, w kwocie 1225,4 tys. zł stanowiącej 62,6% wydatków budżetu środków europejskich zrealizowanych przez ww. dysponenta w tej części (1958,6 tys. zł). Zbadana próba obejmowała wydatki na zakup usługi asysty technicznej oraz modyfikacji oprogramowania dziennika połowowego E-logbook, badanie zasobów ryb Zalewu Szczecińskiego oraz program badań zasobów ryb Zalewu Wiślanego.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że skontrolowane wydatki zostały zrealizowane zgodnie z umowami o dofinansowanie, dokonywano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. Wydatki były poniesione w sposób oszczędny i zostały prawidłowo udokumentowane. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek.

Wspólna Polityka Rolna

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, środki przekazywane przez Komisję Europejską (dalej: KE) państwom członkowskim miały charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania było poniesienie przez agencję płatniczą określonych wydatków wynikających z podjętych zobowiązań. Udokumentowane wydatki agencji były zwracane ze środków budżetu unijnego w terminach wynikających z prawa Unii Europejskiej. Mechanizm prefinansowania płatności WPR odbywał się w ramach wydatków budżetu środków europejskich, zaś refundacje z KE poniesionych wydatków stanowiły dochody budżetu środków europejskich.

⁴⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 2068.

⁴⁷ Dz. U. poz. 2235.

Dochody budżetu środków europejskich w zakresie WPR określone w tabeli 2 załącznika nr 16 do ustawy budżetowej na rok 2022⁴⁸ w łącznej wysokości 22 140 115 tys. zł zostały wykonane w kwocie 22 078 293,7 tys. zł, tj. 99,7% kwoty planowanej.

Limit wkładu publicznego w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej określony w tabeli nr 2 załącznika 16 do ustawy budżetowej na rok 2022 w kwocie ogółem 28 651 516 tys. zł został wykonany w wysokości 27 052 773,1 tys. zł, tj. w 94,4% kwoty planu wydatków po zmianach. Wkład środków europejskich wyniósł 23 604 942,3 tys. zł (94,8% kwoty planu wydatków po zmianach), a wkład budżetu państwa – 3 447 830,8 tys. zł (92,1% kwoty planu wydatków po zmianach).

Wydatki na WPR zrealizowano w kwocie o 11,3% wyższej od wydatków na ten cel w 2021 r. (24 302 371,9 tys. zł). Powodem było m.in. przyspieszenie realizacji działań w ramach PROW 2014–2020 w związku z ogłaszaniem kolejnych naborów wniosków o przyznanie pomocy, podpisywaniem nowych umów o dofinansowanie, a także finansowaniem zrealizowanych projektów.

Limit powyższych wydatków został określony dla dwóch części, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (części 32 – Rolnictwo i części 33 – Rozwój wsi), a także dla części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, części 49 – Urząd Zamówień Publicznych oraz części 85 – Budżety wojewodów.

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na WPR w 2022 r. w ramach części 32 – Rolnictwo i części 33 – Rozwój wsi zrealizowano w łącznej kwocie 26 762 447,1 tys. zł, tj. 97,8% kwoty planu wydatków po zmianach w wysokości 27 352 851,9 tys. zł, z tego wydatki ze środków europejskich zrealizowano w kwocie 23 322 024,4 tys. zł, tj. 97,8% kwoty planu wydatków po zmianach (23 852 039 tys. zł), natomiast wydatki budżetu państwa – w kwocie 3 440 422,7 tys. zł, tj. 98,2% kwoty planu wydatków po zmianach (3 500 812,9 tys. zł).

W ramach części 32 – Rolnictwo wydatki budżetu państwa na WPR zostały zrealizowane w wysokości 51 285,2 tys. zł, tj. 96% kwoty planu wydatków po zmianach (53 408,9 tys. zł). Wydatki te zostały zrealizowane głównie przez dysponenta III stopnia w MRiRW w ramach Pomocy Technicznej PROW 2014–2020 (43 912,6 tys. zł).

W ramach części 33 – Rozwój wsi wydatki budżetu państwa na WPR zostały zrealizowane w wysokości 3 389 197,5 tys. zł, tj. 98,3% kwoty planu wydatków po zmianach (3 447 404 tys. zł) i przeznaczone zostały głównie na dotacje na współfinansowanie I filara WPR w kwocie 501 015,8 tys. zł oraz II filara WPR – PROW 2014–2020 w kwocie 2 888 181,7 tys. zł.

W ramach płatności I filara WPR⁴⁹ wydatki budżetu państwa zostały poniesione na: realizację systemów wsparcia bezpośredniego (379 519,8 tys. zł), program dla szkół w zakresie dostarczania dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych (100 334,3 tys. zł), dopłaty do produkcji, przetwórstwa i spożycia produktów rolnych i przetworzonych (21 161,7 tys. zł).

I filar Wspólnej Polityki Rolnej

Wydatki z budżetu środków europejskich w ramach płatności I filara WPR realizowane w części 33 – Rozwój wsi zostały poniesione w kwocie 16 492 140,2 tys. zł, tj. 97,6% kwoty planu wydatków po zmianach w wysokości 16 903 729 tys. zł, w tym głównie na realizację systemów wsparcia bezpośredniego (16 099 318,2 tys. zł), zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku (204 384,5 tys. zł), program dla szkół w zakresie dostarczania dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych (128 840,1 tys. zł), dopłaty do produkcji, przetwórstwa i spożycia produktów rolnych i przetworzonych (21 161,7 tys. zł), wspólną organizację rynku owoców i warzyw (19 215,3 tys. zł). Pozostałe działania w ramach wspierania realizacji I filara Wspólnej Polityki Rolnej sfinansowano w kwocie 19 220,4 tys. zł.

II filar Wspólnej Polityki Rolnej – PROW 2014–2020

W 2022 r. na realizację PROW 2014–2020⁵⁰ wydatkowano ogółem 9 753 873,6 tys. zł, tj. 98,6% planu wydatków po zmianach (9 895 489,9 tys. zł), z tego wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 6 814 406,6 tys. zł, tj. 98,5% kwoty planu wydatków po zmianach (6 916 822 tys. zł), a wydatki budżetu państwa – 2 939 467 tys. zł, tj. 98,7% kwoty planu wydatków po zmianach (2 978 667,9 tys. zł). W ramach wydatków na realizację PROW 2014–2020 na płatności dla beneficjentów Programu przeznaczono kwotę 9 590 659,5 tys. zł. Pozostałą kwotę – 163 214,1 tys. zł przeznaczono na Pomoc Techniczną dla jednostek

⁴⁸ Załącznik nr 15 określony w brzmieniu nadanym ustawą budżetową na rok 2022. Plan dochodów dla WPR ustalony został w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich i części 77 – Dochody budżetu państwa.

⁴⁹ Dane dotyczące wydatków na płatności I filara WPR na poszczególne ich pozycje w budżecie państwa i budżecie środków europejskich zaprezentowano na podstawie zapotrzebowań złożonych przez ARiMR.

⁵⁰ W części 32 – Rolnictwo i w części 33 – Rozwój wsi.

podległych i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju realizujących i wdrażających PROW 2014–2020.

Wydatki na PROW 2014–2020 w 2022 r. były wyższe o 808 777,8 tys. zł, tj. o 9,1%, od wydatków na ten cel w 2021 r. (8 945 095,8 tys. zł).

Do końca 2022 r. w ramach PROW 2014–2020 nie uruchomiono naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa* – typ operacji *Zarządzanie zasobami wodnymi* wprowadzonego do Programu w sierpniu 2022 r.⁵¹ Do końca 2022 r. trwały prace związane z przygotowaniem opinii w zakresie wpływu inwestycji planowanych do realizacji na środowisko przez zespół powołany zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2022 r. w sprawie powołania Zespołu do zaopiniowania operacji typu *Zarządzanie zasobami wodnymi* realizowanych w ramach poddziałania *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020⁵².

Do końca 2022 r. nie uruchomiono też naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych* – typ operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych* – obszar F *Zielona energia w gospodarstwie rolnym* oraz w ramach działania *Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę*. Były to nowe instrumenty wsparcia wprowadzone do PROW 2014–2020 w październiku i grudniu 2022 r. Nabory wniosków będą prowadzone w 2023 r.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.⁵³ (narastająco od początku realizacji Programu czyli od 2014 r.) kwota pomocy, o którą złożyli wnioski beneficjenci PROW 2014–2020 wyniosła 86 496 758,3 tys. zł, kwota wynikająca z zawartych umów i wydanych decyzji o przyznaniu pomocy – 67 667 370 tys. zł (82% limitu środków PROW 2014–2020 w wysokości 82 528 681,5 tys. zł), a kwota zrealizowanych płatności – 53 684 057,7 tys. zł (66,4% limitu środków PROW 2014–2020).

W MRiRW prowadzona była na bieżąco analiza w zakresie poziomu realizacji poszczególnych instrumentów wsparcia PROW 2014–2022, w tym pod kątem wykorzystania w pełni środków finansowych na nie przewidzianych. W ramach części interwencji zakończono nabory wniosków i następuje ich zamykanie. Pojawiające się oszczędności w trakcie rozpatrywania wniosków planowane były do realokacji na interwencje cieszące się dużą popularnością, takie jak: *Gospodarka wodno-ściekowa*, *Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych* i *Współpraca*, gdzie zapotrzebowanie w ramach złożonych wniosków przerasta dostępną alokację. Rozważne było również przesunięcie środków z takich typów operacji jak: *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych*, *Premie dla młodych rolników*, *Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej*, *Restrukturyzacja małych gospodarstw*, *Modernizacja gospodarstw rolnych (obszar A–E)*, *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000*. Dodatkowo rozważana była realokacja w ramach działań, gdzie widoczny jest spadek zainteresowania beneficjentów tego typu pomocą. Dotyczyło to np. *Inwestycji mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych czy Zarządzania ryzykiem*. W przypadku nowych interwencji, które zostały wprowadzone w ostatnim czasie do PROW 2014–2020, takich jak: *Zarządzanie zasobami wodnymi*, *Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę* czy *Modernizacja gospodarstw rolnych (obszar F)* ewentualne decyzje w sprawie realokacji będą podejmowane po przeprowadzeniu naborów wniosków.

Kwota zadeklarowanych wydatków podlegających refundacji z budżetu Unii Europejskiej przez ARiMR w ramach PROW 2014–2020, poniesionych do dnia 31 grudnia 2022 r., wyniosła 7 736 909,8 tys. euro, a kwota prefinansowania (zaliczki) z Komisji Europejskiej – 260 926,7 tys. euro. Na koniec 2022 r. wydatki wyniosły 113,2% przyznanych Polsce środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (zasada n+3⁵⁴ dla 2019 r.).

⁵¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Zarządzanie zasobami wodnymi” w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1519) weszło w życie 4 sierpnia 2022 r.

⁵² Dz. Urz. MRiRW poz. 52.

⁵³ Dane na podstawie sprawozdania rocznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 za 2022 rok z 15 marca 2023 r.

⁵⁴ N+3 jest to zasada obowiązująca przez cały okres programowania i oznacza, że państwo członkowskie, które do końca roku n+3 złoży wnioski o płatność opiewające na kwotę mniejszą niż roczna transza środków

Poziom kontraktacji i wydatkowania środków PROW 2014–2020 oraz poziom spełnienia zasady n+3 na koniec 2022 r. nie wskazują na zagrożenie dla niewykorzystania środków w ramach tego Programu.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej pełniący funkcję jednostki certyfikującej – w sprawie rocznych sprawozdań finansowych oraz deklaracji zarządczej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich za rok budżetowy dotyczących tych funduszy obejmujący okres od 16 października 2021 r. do 15 października 2022 r. – wydał w dniu 14 lutego 2023 r. opinię bez zastrzeżeń.

Efekty rzeczowe prowadzonej działalności w ramach WPR

Instrumentem wsparcia I filara WPR o największym wymiarze finansowym były płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego⁵⁵. Na zrealizowane w 2022 r. płatności bezpośrednie składały się w szczególności jednolita płatność obszarowa, płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska (płatność za zazielenienie), płatność z tytułu dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, płatność dodatkowa (redystrybucyjna) oraz płatność dla młodych rolników.

W 2022 r. z pomocy w ramach systemu wsparcia bezpośredniego skorzystało 1 005 102 beneficjentów, którzy otrzymali płatności w ramach kampanii 2021 r. oraz 1 202 331 beneficjentów, którzy otrzymali płatności z kampanii 2022 r.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. (narastająco od początku realizacji PROW 2014–2020, tj. od 2014 r.) realizowano płatności w ramach 19 działań PROW 2014–2020, tj.:

1. *Transfer wiedzy i działalność informacyjna.* W ramach poddziałania *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności* zrealizowano płatności związane z dofinansowaniem 29 operacji na łączną kwotę 12 856,3 tys. zł. W ramach zakończonych operacji przeprowadzono szkolenia w zakresie trzech tematów. W szkoleniach wzięło udział 27 492 uczestników.
2. *Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw.* W poddziałaniu *Wsparcie korzystania z usług doradczych* zrealizowano płatności związane z częściowym dofinansowaniem 72 operacji na kwotę 187 084,1 tys. zł. W ramach zakończonych 32 operacji przeprowadzono porady dla rolników na kwotę 92 970,3 tys. zł. Odbiorcami usług doradczych było 14 930 rolników. W poddziałaniu *Wsparcie dla szkolenia doradców* zrealizowano płatności końcowe w ramach 23 operacji na łączną kwotę ponad 11 483,5 tys. zł. W ramach zakończonych operacji przeprowadzono 318 szkoleń dedykowanym doradcom w zakresie siedmiu tematów. W szkoleniach uczestniczyło 4026 doradców.
3. *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych.* W ramach poddziałania *Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości* zrealizowano płatności na rzecz 8305 beneficjentów na kwotę 22 571,7 tys. zł i zakończono realizację 24 594 operacji. Szacowana wartość produkcji wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności wyniosła 3 408 801,6 tys. zł, w tym 57% stanowiła integrowana produkcja roślin. W poddziałaniu *Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym* zakończono realizację 31 operacji i przekazano pomoc w kwocie 42 998,2 tys. zł. Działania informacyjno-promocyjne dotyczące wytwarzanych przez beneficjentów produktów realizowane były głównie poprzez internet oraz degustację.
4. *Inwestycje w środki trwałe.* W ramach poddziałania:
 - *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych* w odniesieniu do typu operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” zakończono realizację 35 682 operacji i przekazano pomoc w kwocie 6 575 104,3 tys. zł dla 34 523 gospodarstw. Największą część zakończonych operacji stanowiły inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji (93% operacji);
 - *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych* w odniesieniu do typu operacji *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000* zakończono realizację 2523 operacji i przekazano pomoc w kwocie 359 043,4 tys. zł. Zakończone operacje dotyczyły gospodarstw rolnych, w których powierzchnia trwałych użytków zielonych na obszarach Natura 2000 wynosiła łącznie 52 221 ha.;
 - *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych* w odniesieniu do typu operacji *Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych/ Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN* zrealizowano płatności związane z dofinansowaniem 3065 operacji na łączną kwotę 219 519,2 tys. zł. Najwięcej operacji zrealizowano

alokowanych w roku „n”, z uwzględnieniem płatności zaliczkowych (prefinansowania) oraz wydatków certyfikowanych składanych do KE w kwartalnych deklaracjach wydatków, bezpowrotnie traci kwotę różnicy pomiędzy tymi środkami, a więc możliwość ich wykorzystania.

⁵⁵ Płatności zrealizowane w 2022 r. w ramach kampanii 2021 r. i kampanii 2022 r.

- w gospodarstwach, w których głównym kierunkiem produkcji były: chów i hodowla krów mlecznych – 57% operacji, zwierzęta ziarnożerne – trzoda chlewna – 24% oraz produkcja mieszana – 11%;
- *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój* w odniesieniu do typu operacji *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych* zrealizowano płatności końcowe związane z realizacją 931 operacji na łączną kwotę 1 707 544,7 tys. zł. Zakończone przez beneficjentów operacje ukierunkowane były głównie na poprawę konkurencyjności poprzez wzrost wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej;
 - *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa* w odniesieniu do typu operacji *Scalenie gruntów* zrealizowano płatności końcowe związane z realizacją 23 operacji na łączną kwotę 143 044,8 tys. zł. Zakończone operacje umożliwiły scalenie gruntów o powierzchni 21 569 ha.
5. *Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych.* W ramach poddziałań:
- *Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof* w odniesieniu do typu operacji *Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej* zakończono realizację 4217 operacji i przekazano pomoc w kwocie 253 230,3 tys. zł. Efektem realizacji operacji było m.in.:
 - a) w zakresie operacji dotyczących zapobieganiu rozprzestrzeniania się ASF: zabezpieczenie chlewni (wraz z terenem koniecznym do realizacji obsługi świń) ogrodzeniem o łącznej długości 845 322 metrów bieżących, utworzenie lub zmodernizowanie 89 zadaszonych niecek do dezynfekcji, zakup 2496 urządzeń do dezynfekcji,
 - b) w zakresie operacji służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny: zakup 776 sztuk sprzętu służącego utrzymaniu urządzeń melioracji wodnych (głównie koparek, kos spalinowych, kosiarek);
 - *Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof* w odniesieniu do typu operacji *Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej* zakończono realizację 520 operacji i przekazano pomoc w kwocie 24 654,5 tys. zł. Największa część zakończonych operacji dotyczyła przywracania potencjału rolnego zniszczonego w wyniku suszy (37% operacji) i ujemnych skutków przezimowania (23%).
6. *Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej.* Zrealizowano płatności końcowe w ramach poddziałań:
- *Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników – typ operacji Premie dla młodych rolników* – na rzecz 13 411 beneficjentów. Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 1 489 900 tys. zł. W ramach zakończonych operacji zakupiono m.in. 26 266 sztuk sprzętu ruchomego;
 - *Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej – typ operacji Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej* – na rzecz 2578 beneficjentów. Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 344 900 tys. zł. W ramach zakończonych operacji utworzono 3587 miejsc pracy. Pomoc, którą otrzymali beneficjenci została przeznaczona m.in. na zakup 29 654 sztuk sprzętu ruchomego;
 - *Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej – typ operacji Restrukturyzacja małych gospodarstw* – na rzecz 16 912 beneficjentów na łączną kwotę 1 014 720 tys. zł. Beneficjenci w ramach zakończonych operacji m.in. zakupili 48 121 sztuk sprzętu ruchomego;
 - *Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej – typ operacji Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych* – związane z dofinansowaniem 2871 operacji na łączną kwotę 1 166 935,8 tys. zł. Najczęściej wspieranym rodzajem działalności gospodarczej były usługi wspomagające produkcję roślinną. Pomoc, którą otrzymali beneficjenci została przeznaczona m.in. na zakup 9044 sztuk sprzętu ruchomego;
 - *Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi – typ operacji Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa* – związane z realizacją 570 operacji na kwotę 9979,1 tys. zł. W ramach poddziałania przekazano gospodarstwa o powierzchni 2509 ha. Pod względem powierzchni przekazywanych gospodarstw, dominującą grupę stanowiły gospodarstwa mieszczące się w przedziale od 3 ha do 6 ha (54%).
7. *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.* W poniższych typach operacji zakończono realizację:

- *Budowa lub modernizacja dróg lokalnych* – 2234 operacji na kwotę 1 337 043,1 tys. zł. W ramach zakończonych operacji zmodernizowano drogi lokalne o długości 3319 km oraz wybudowano drogi lokalne o długości 239 km;
 - *Gospodarka wodno-ściekowa* – 1354 operacji na kwotę 1 339 844,4 tys. zł. W ramach zakończonych operacji wybudowano lub wyremontowano m.in.: 3073 km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, 15 830 przydomowych oczyszczalni ścieków, 2232 km zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, 307 stacji uzdatniania wody, 190 oczyszczalni ścieków, 167 ujęć wody, 26 instalacji do osadów ściekowych;
 - *Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej* – 602 operacji i przekazano pomoc w kwocie 234 167,3 tys. zł. Efektem realizacji ww. operacji było m.in. wybudowanie, przebudowanie lub wyposażenie 548 świetlic i domów kultury, odnowienie 163 centr miejscowości oraz wybudowanie, przebudowanie lub wyposażenie 15 bibliotek;
 - *Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów* – 178 operacji i przekazano pomoc w kwocie 134 201,2 tys. zł. Efektem realizacji operacji było m.in. wybudowanie lub przebudowanie 180 targowisk oraz 175 obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów;
 - *Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego* – 75 operacji na kwotę 27 125,3 tys. zł. Efektem realizacji operacji było m.in. odnowienie lub poprawa stanu 83 zabytkowych obiektów budowlanych służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz zakup czterech obiektów budowlanych charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne.
8. *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów. W poddziałaniu Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych* zrealizowano płatności na łączną kwotę 764 244,1 tys. zł na rzecz 18 338 beneficjentów. Wsparcie dotyczyło gruntów o powierzchni 77 265 ha, w większości (94%) – płatności z tytułu premii na utrzymanie zalesionych powierzchni (płatności związane z premią pielęgnacyjną i premią zalesieniową). W poddziałaniu *Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska* zrealizowano płatności końcowe związane z dofinansowaniem 1550 operacji na łączną kwotę 7721,6 tys. zł. Najwyższy odsetek kwoty zrealizowanych płatności końcowych (84%) dotyczył inwestycji polegających na późnym czyszczeniu w ekosystemach leśnych.
9. *Tworzenie grup i organizacji producentów.* Zrealizowano płatności dla 756 grup producentów rolnych na kwotę 271 254,9 tys. zł. Grupy te obejmowały łącznie 8981 członków.
10. *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.* Zrealizowano płatności w kwocie 6 128 547,0 tys. zł na rzecz 113 596 beneficjentów. Wsparcie dotyczyło powierzchni wynoszącej 2 354 787 ha użytków rolnych oraz średniej liczby zwierząt w gospodarstwach – 117 312 sztuk fizycznych (39 344 DJP).
11. *Rolnictwo ekologiczne.* Przekazano płatności końcowe na rzecz 32 436 beneficjentów na łączną kwotę 2 538 355,3 tys. zł. Wsparciem objęta została powierzchnia wynosząca 1 102 297 ha użytków rolnych.
12. *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami.* Zrealizowano płatności w kwocie 9 873 721,6 tys. zł na rzecz 1 056 877 beneficjentów. Wsparciem objętych zostało 9 324 673 ha fizycznych użytków rolnych.
13. *Dobrostan zwierząt.* Zrealizowano płatności związane z dofinansowaniem 100 429 operacji na łączną kwotę 650 796,9 tys. zł. Średnia liczba zwierząt utrzymywanych przez rolników objętych działaniem wyniosła 2 738 744 sztuk.
14. *Współpraca.* Zrealizowano płatności końcowe związane z dofinansowaniem 33 operacji na łączną kwotę 58 714,5 tys. zł. Zakończone operacje związane były głównie z udzieleniem pomocy w ramach przetwórstwa rolno- spożywczego, produkcji zwierzęcej, operacji kompleksowych z przewagą zastosowań w przetwórstwie rolno- spożywczym oraz krótkich łańcuchów dostaw.
15. *Zarządzanie ryzykiem – dopłaty do składek ubezpieczenia od strat spowodowanych chorobami zwierząt.* Wydano 102 decyzje przyznające płatność na kwotę 1006,3 tys. zł, zrealizowano płatności związane z dofinansowaniem 31 operacji na łączną kwotę 262,9 tys. zł.
16. *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.* Zrealizowano płatności końcowe w ramach poddziałań:
- *Wsparcie przygotowawcze – typ operacji Wsparcie przygotowawcze* – dotyczące 299 Lokalnych Grup Działania na kwotę 37 156,7 tys. zł.
 - *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* – dotyczące 19 230 operacji na łączną kwotę 2 143 458,9 tys. zł. Beneficjenci m.in.: zrealizowali 11 393 operacje polegające na utworzeniu lub rozwoju przedsiębiorstw, utworzyli oraz utrzymali odpowiednio 14 655 i 10 946 miejsc pracy, wybudowali lub zmodernizowali: 7843 obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, 261 km dróg gminnych i powiatowych, 1004 km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, poddali pracom konserwatorskim lub

- restauratorskim 826 zabytków, zorganizowali i przeprowadzili 9822 spotkania, szkolenia, wydarzenia promocyjne, przeprowadzili 5186 szkoleń, w których uczestniczyło 93 774 osoby;
- *Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania* – dotyczące 142 operacji na łączną kwotę 47 049,6 tys. zł. W ramach zakończonych operacji polegających na realizacji projektów współpracy wybudowano i przebudowano 575 obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, wsparto 26 podmiotów działających w sferze kultury w zakresie wyposażenia mającego na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego, przeprowadzono 432 szkolenia dla 5110 osób, zorganizowano 360 wydarzeń/imprezy, wybudowano 77 km ścieżek rowerowych oraz wydano 234 publikacje;
 - *Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji* – dotyczące 274 operacji na łączną kwotę 533 951,1 tys. zł. W ramach działań aktywizujących społeczność zorganizowano m.in. 12 286 spotkań i wydarzeń adresowanych do mieszkańców. Ponadto przedstawiciele LGD uczestniczyli w 1504 konferencjach, targach lub prezentacjach promujących obszary, na których prowadziły działalność. LGD udzieliły także indywidualnej pomocy doradczej w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR 113 787 podmiotom. Ponadto, w celu podniesienia kwalifikacji, LGD przeprowadziły szkolenia dla pracowników i organów LGD (51 521 osobodni szkoleń).
17. *Pomoc techniczna*. Zrealizowano płatności końcowe na rzecz 42 beneficjentów na łączną kwotę 1 063 140,2 tys. zł i zakończono 1260 operacji w ramach schematów: *Wzmocnienie systemu wdrażania Programu i Wsparcie funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz realizacja działań informacyjno-promocyjnych PROW 2014–2020*.
18. *Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19*. Zrealizowano płatności końcowe na rzecz 180 341 beneficjentów. Łączna kwota zrealizowanych płatności wyniosła 1 199 188,5 tys. zł.
19. *Wcześniejsza emerytura*. Zrealizowano (z tytułu zobowiązań podjętych w ramach PROW 2007–2013 i PROW 2004–2006) płatności z tytułu świadczeń emerytalnych w kwocie 1 259 806,1 tys. zł dla 53 466 beneficjentów.

Ponadto w ramach utworzonego w 2019 r., *Instrumentu Finansowego w formie funduszu gwarancji rolnych w ramach PROW 2014–2020*, banki kredytujące wsparły 6763 kredytobiorców (beneficjentów ostatecznych) kredytami, dla których Bank Gospodarstwa Krajowego zrealizował wsparcie poprzez udzielenie gwarancji do kredytów na kwotę 307 553,9 tys. zł i dopłat do oprocentowania kredytów w kwocie 32 935,1 tys. zł. Pomoc w ramach tego instrumentu została przeznaczona na wsparcie realizowanych przez beneficjentów PROW 2014–2020 operacji w ramach poddziałania *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych* typ operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych* oraz w ramach poddziałania *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój* typ operacji *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych*.

Programy operacyjne 2014–2020 oraz inne programy realizowane w ramach części 32 – Rolnictwo

W części 32 – Rolnictwo w planie po zmianach przewidziano na realizację tych programów środki w łącznej kwocie 49 171,1 tys. zł, z tego 31 488 tys. zł w ramach budżetu środków europejskich i 17 683,1 tys. zł w ramach budżetu państwa. Wydatki zostały zrealizowane w wysokości 29 564,7 tys. zł (tj. w 60,1% kwoty planu po zmianach), z tego 15 477,6 tys. zł w ramach budżetu środków europejskich (tj. w 49,2% kwoty planu wydatków po zmianach) i 14 087,1 tys. zł w ramach budżetu państwa (tj. w 79,7% kwoty planu wydatków po zmianach).

Wydatki na realizację tych programów były wyższe o 27,4% od wydatków poniesionych w 2021 r. (29 564,7 tys. zł). Powodem było m.in. przyspieszenie realizacji zawartych umów o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Erasmus+, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Programu Horyzont 2020, Programu Współpracy transgranicznej EIS, Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, zgodnie z którymi projekty lub ich etapy musiały zostać zakończone do 31 grudnia 2022 r. w związku ze zbliżającym się ostatecznym terminem realizacji projektów z perspektywy finansowej 2014–2020.

W ramach Umowy Partnerstwa na lata 2014–2020, z budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa tej części zaplanowano finansowanie projektów w ramach programów operacyjnych, tj.: Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, 10 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020, a także w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej: MF EOG).

W części 32 – Rolnictwo zaplanowano również finansowanie ze środków budżetu państwa Programu Erasmus+, Programu Horyzont 2020, „Programu kontroli występowania agrofagów i związanych z nim środków finansowych (Survay) oraz Programu Współpracy Transgranicznej EIS (dalej: PWT EIS).

Na realizację programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2014–2020 oraz MF EOG, w planie po zmianach przewidziano łączną kwotę 36 328,3 tys. zł (z tego wydatki budżetu środków europejskich – 31 488 tys. zł oraz wydatki budżetu państwa – 4840,3 tys. zł). Wydatki zrealizowano w wysokości 17 490,6 tys. zł (tj. 48,2% kwoty planu wydatków po zmianach), z tego wydatki budżetu środków europejskich – 15 477,6 tys. zł, tj. 49,2% kwoty planu wydatków po zmianach, a wydatki budżetu państwa – 2013 tys. zł, tj. 41,6% kwoty planu wydatków po zmianach. Projekty realizowane były w szczególności przez szkoły rolnicze prowadzone i nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Niepełne wykorzystanie środków na realizację programów spowodowane było m.in: odstąpieniem od realizacji projektu ze względu na brak możliwości utworzenia grupy uczestników z powodu COVID-19 oraz wojny w Ukrainie, przedłużającymi się lub nierozstrzygniętymi postępowaniami o udzieleniu zamówienia publicznego, a także oszczędnościami uzyskanymi w wyniku rozstrzygniętych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Na realizację Programu Erasmus+ poniesiono wydatki ze środków budżetu państwa w kwocie 10 970,8 tys. zł, tj. 97,5% kwoty planu wydatków po zmianach (11 250 tys. zł).

Na realizację Programu Horyzont 2020 zostały poniesione wydatki ze środków budżetu państwa w kwocie 738,3 tys. zł, tj. 62,4% kwoty planu wydatków po zmianach (1183 tys. zł). Niepełne wykorzystanie środków wynikało m.in. z wydłużenia do 2023 r. realizacji projektu w ramach ww. Programu pn. *Promocja zrównoważonej biogospodarki obiegu zamkniętego w krajach Europy Środkowej i Wschodniej* koordynowanego przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Na realizację przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa *Programu kontroli występowania agrofagów i związanych z nim środków finansowych (Survay)* zostały poniesione wydatki ze środków budżetu państwa w kwocie 306,2 tys. zł, tj. 99,7% kwoty planu wydatków po zmianach (307 tys. zł).

Na realizację PWT EIS zostały poniesione wydatki ze środków budżetu państwa w kwocie 58,8 tys. zł, tj. 57,3% kwoty planu wydatków po zmianach (102,6 tys. zł). Przyczyną niepełnego wydatkowania środków było m.in. niezorganizowanie spotkania młodzieży z Ukrainy i z Polski w ramach projektu *Pszczoly Karpackie – nasi dobrodziej* realizowanego przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. II Czechosłowackiej Brygady Spadochronowej w Nowosielcach, z powodu działań wojennych w Ukrainie.

Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014–2020

W ramach części 62 – Rybołówstwo na realizację PO RYBY 2014–2020 w planie po zmianach ujęto wydatki w wysokości 375 863,9 tys. zł, z tego w ramach budżetu środków europejskich – 264 333,3 tys. zł, a w ramach budżetu państwa – 111 530,6 tys. zł.

Wykonanie wydatków na PO RYBY 2014–2020 wyniosło 322 517 tys. zł (łącznie z kwotą wydatków wyprzedzających na pomoc techniczną), tj. 85,8% planu po zmianach, z tego wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 234 609,3 tys. zł, tj. 88,8% kwoty planu wydatków po zmianach, a wydatki budżetu państwa – 87 907,7 tys. zł, tj. 78,8% kwoty planu wydatków po zmianach. Przyczyny niewykorzystania w pełni środków na realizację Programu przedstawiono wcześniej przy opisie wydatków w ramach części 62 – Rybołówstwo.

Wydatki z budżetu środków europejskich na PO RYBY 2014–2020 w 2022 r. były niższe o 14 448,9 tys. zł, tj. o 5,8% od wydatków na ten cel w 2021 r. (249 058,2 tys. zł).

Do końca 2022 r. w ramach PO RYBY 2014–2020 nie złożono wniosków o pomoc finansową dla działań: *Wymiana lub modernizacja silników, Wsparcie nowych hodowców i Ubezpieczenie zasobów akwakultury*. Przyczyną był m.in. brak zainteresowania potencjalnych beneficjentów ww. działaniami. Podjęto czynności zmierzające do przeniesienia środków finansowych do budżetu innych działań.

Do końca 2022 r. nie rozpoczęto kontraktacji dla działań: *Propagowanie ochrony środowiska morskiego oraz zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych oraz Poprawa wiedzy na temat stanu środowiska morskiego*. Powodem było głównie wycofanie wniosków przez potencjalnych beneficjentów w trakcie ich oceny przez ARiMR. Zostały podjęte decyzje o przeniesieniu środków finansowych do budżetu innych działań.

W 2022 r. w ramach PO RYBY 2014–2020 złożono do Komisji Europejskiej pięć wniosków o płatność okresową na łączną kwotę 58 418,7 tys. euro, a wymagana kwota wkładu unijnego objęta tymi wnioskami na koniec 2022 r. wynosiła 55 890,1 tys. euro.

Od początku funkcjonowania PO RYBY 2014–2020 (tj. od 2016 r.) do końca 2022 r. złożono 16 909 wniosków o pomoc na łączną kwotę 5 108 011,4 tys. zł, tj. 157,6% limitu środków wynikającego z tabeli finansowej zawartej w tym Programie, zawarto 11 879 umów na kwotę 2 809 994 tys. zł (86,7% limitu środków) i zrealizowano 13 192 płatności na kwotę 2 348 321,1 tys. zł (72,4% limitu).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wskaźnik realizacji zasady n+3 w PO RYBY 2014–2020 (dla 2019 r.) wyniósł 104,5%.

Poziom kontraktacji i wydatkowania środków PO RYBY 2014–2020 oraz poziom spełnienia zasady n+3 na koniec 2022 r. nie wskazują na wystąpienie ryzyka zagrożenia dla wykorzystania środków w ramach tego Programu.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej pełniący funkcję jednostki audytowej Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020 – po przeprowadzeniu audytu dotyczącego zestawienia wydatków za rok obrachunkowy trwający od dnia 1 lipca 2021 r. do dnia 30 czerwca 2022 r., zgodności z prawem i prawidłowości wydatków, o których zwrot wystąpiono do Komisji Europejskiej w odniesieniu do roku obrachunkowego oraz funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli – wydał w dniu 15 lutego 2023 r. pozytywną opinię deklaracji zarządczej Instytucji Zarządzającej w odniesieniu do PO RYBY 2014–2020.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych, łącznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi, 62 – Rybołówstwo oraz sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia w MRiRW w zakresie powyższych części tj.:

- stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE WPR);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne w ramach części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi, części 62 – Rybołówstwo zostały sporządzone przez dysponenta części na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki w ramach części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi, części 62 – Rybołówstwo (dysponenta III stopnia w MRiRW oraz dysponenta części) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań, a w części 32 – Rolnictwo dysponenta III stopnia MRiRW i w części 33 – Rozwój wsi dysponenta części również rzetelność ich sporządzania.

Sprawozdania łączne oraz jednostkowe dysponenta III stopnia w MRiRW w ramach części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi, części 62 – Rybołówstwo zostały sporządzone w terminie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych dysponenta części 33 – Rozwój wsi i dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo przedstawiały wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

Sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych sporządzane przez dysponenta części oraz dysponenta III stopnia w MRiRW były podpisywane przez osoby upoważnione przez kierownika jednostki.

3.4. KSIĘGI RACHUNKOWE

Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych przeprowadzono u dysponenta części 33 – Rozwój wsi oraz u dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo. U dysponenta części i u dysponenta III stopnia w MRiRW kontrolą objęto próbę odpowiednio 66 i 83 zapisów księgowych o łącznej wartości 2 715 473,6 tys. zł⁵⁶ i 38 117,6 tys. zł⁵⁷ wylosowanych metodą monetarną. Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań jednostkowych dysponenta części 33 – Rozwój wsi oraz dysponenta III stopnia w MRiRW w części 32 – Rolnictwo prowadzone były nieprawidłowo.

⁵⁶ Parametry losowania dla dysponenta części 33 – Rozwój wsi – łączne ryzyko kontroli (RK) – 5%, ryzyko nieodłączne (RN) – średnie, ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej (RZSKW) – średnie, ryzyko statystyczne (RS) – 45%, próg istotności TB – 1,50% PO, błąd badania k – 0,75 TB.

⁵⁷ Parametry losowania dla dysponenta III stopnia MRiRW część 32 – Rolnictwo – łączne ryzyko kontroli (RK) – 5%, ryzyko nieodłączne (RN) – średnie, ryzyko zawodności systemów kontroli wewnętrznej (RZSKW) – średnie, ryzyko statystyczne (RS) – 35%, próg istotności TB – 1,50% PO, błąd badania k – 0,75 TB.

4. USTALENIA INNYCH KONTROLI

KONTROLA P/22/036 REALIZACJA PROCESU INFORMATYZACJI W AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA.

Celem kontroli było ustalenie, czy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prawidłowo i skutecznie realizowała działania na rzecz informatyzacji służącej obsłudze pomocy finansowej dla rolnictwa i obszarów wiejskich.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadziła działania na rzecz informatyzacji obsługi pomocy finansowej dla rolnictwa i obszarów wiejskich, jednak nie były one w pełni prawidłowe i skuteczne.

Agencja realizowała założenia przyjętej strategii w zakresie informatyzacji, korzystając ze wsparcia wykonawców zewnętrznych wraz z wykorzystaniem specjalistów informatycznych w formule body-leasing. Pozwoliło to Agencji w badanym okresie zapewnić udzielanie pomocy finansowej rolnikom.

Nie wszystkie założenia przyjętej w 2014 r. Strategii IT na lata 2014–2020 zostały zrealizowane. Nie zakończono projektu budowy platformy informatycznej przeznaczonej do projektowania i wdrażania aplikacji służących do obsługi procesów biznesowych, a realizacja tego projektu prowadzona była w ramach kolejnej Strategii IT (na lata 2021–2025). Modernizację systemu finansowo-księgowego zastąpiono budową nowego systemu. Kontynuowana była również budowa hurtowni danych, elektronicznego systemu zarządzania dokumentami i systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt. W badanym okresie na 136 mechanizmów i działań wspierających rolników, e-wnioski wdrożono jedynie w 11 mechanizmach. Dotyczyły one m.in. płatności bezpośrednich i mechanizmów obszarowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020. Zdaniem NIK działania w tym zakresie wskazują na długoletnią perspektywę osiągnięcia przez Agencję pełnej zdolności do elektronicznej obsługi wniosków.

W 2016 r. ARiMR zmieniła koncepcję realizacji projektów informatycznych i przyjęła założenie, że zasoby systemowe Agencji będą utrzymywane we własnym środowisku informatycznym. W tym celu ARiMR zwiększyła zatrudnienie w Departamencie Informatyki, a następnie powołała jednostkę zamiejscową tego departamentu w Lublinie (2016 r.). W okresie trzech lat od powołania tej jednostki miało nastąpić przejście systemu obsługi płatności bezpośrednich i obszarowych, czyli największego systemu informatycznego ARiMR. W związku z nieosiągnięciem tego celu ustawą z dnia 24 lutego 2022 r. dokonano zmiany ustawy o ARiMR umożliwiając Agencji utworzenie spółki prawa handlowego w celu realizacji zadań polegających na zapewnieniu rozwoju systemów i rozwiązań teleinformatycznych służących realizacji zadań Agencji. Spółkę tę powołano 17 października 2022 r. po uzyskaniu zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ogółem w badanym okresie na budowę, rozbudowę i utrzymanie systemów informatycznych, a także inne usługi informatyczne, ARiMR poniosła wydatki w łącznej wysokości 663 160,4 tys. zł, w tym w ramach formuły body leasing – 43 479,7 tys. zł. Agencja prawidłowo prowadziła postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie budowy i utrzymania systemów IT, a w zawartych umowach należycie zabezpieczony został interes ARiMR i egzekwowane były ich postanowienia.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że działania ARiMR podejmowane na rzecz rozwoju, utrzymania oraz budowy zdolności do efektywnego zarządzania systemami i rozwiązaniami informatycznymi, służącymi zapewnieniu sprawnej realizacji zadań ustawowych, nadal nie są w pełni skuteczne i efektywne.

W związku z powyższym w Informacji⁵⁸ o wynikach kontroli Najwyższa Izba Kontroli zwracając się do:

- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wskazała na potrzebę podjęcia, w ramach sprawowanego nadzoru nad Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, działań koniecznych do zapewnienia efektywnej oraz sprawnej obsługi informatycznej pomocy finansowej dla rolnictwa i obszarów wiejskich;
- Prezesa Agencji i Modernizacji Rolnictwa wskazała na potrzebę podjęcia skutecznych działań zmierzających do zapewnienia efektywnej oraz sprawnej obsługi informatycznej pomocy finansowej dla rolnictwa i obszarów wiejskich.

Realizacja tych działań powinna nastąpić z zachowaniem zasad optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

⁵⁸ Informacja o wynikach kontroli P/22/036 Realizacja procesu informatyzacji w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa KRR.430.007.2022, Nr ewid. 157/2022/P/22/036/KRR.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostało skierowane wystąpienie pokontrolne z 17 kwietnia 2023 r., zawierające pozytywną ocenę kontrolowanej działalności w zakresie części 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi i 62 – Rybołówstwo. W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie sformułowała uwag ani wniosków.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z 29 kwietnia 2023 r. nie zgłosił zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Jednocześnie, w zakresie badania kosztów dystrybucji energii elektrycznej u dysponenta III stopnia w MRiRW poinformował, że w marcu 2023 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierowało wystąpienie do operatora sieci dystrybucyjnej o umożliwienie wprowadzenia niejednakowych miesięcznych wielkości poboru mocy, jednak otrzymało odpowiedź o braku możliwości wprowadzenia takiego rozwiązania.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI
32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2022 r.				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia według Rb-70	
		osób	tys. zł		%	
1	2	3	4	5	6	7
I.	Część 32 - Rolnictwo	5 149	64 258,4	1 745 094	426 594,1	-
1.	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponent części	-	7 424,6	857 913,2	-	49,2
2.	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponent III stopnia	604	4 859,4	162 832,5	74 251,0	9,3
3.	Główny Inspektorat Weterynarii	107	82,3	19 907,4 ⁵⁹	13 201,1	1,1
4.	Graniczne inspektoraty weterynarii	107	24 763,9	14 617,9	10 421,3	0,8
5.	Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa	333	5 711,6	76 565,5 ⁶⁰	30 490,1	4,4
6.	Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt	70	3 347,2	14 424,3	7 222,9	0,8
7.	Krajowa i Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze	491	11 174,9	60 891,6	32 703,0	3,5
8.	61 szkół rolniczych oraz internaty i bursy, kursy zawodowe	3428	6 889,5	535 562,5	257 556,4	30,8
9.	Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie	9	5,0	2 379,1	748,3	0,1
II.	Część 33 - Rozwój wsi	101	258 691,7	30 321 589,3	13 225,5	-
1.	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponent części	-	258 674,5	30 302 265,1	-	99,9
2.	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponent III stopnia	101	17,2	19 324,2	13 225,5	0,1
III.	Część 62 - Rybołówstwo	181	24 787,8	359 275,4	19 857,6	-
1.	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponent części	-	3 345,7	299 201,5	-	83,3
2.	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dysponent III stopnia	101	14	23 667,8	11 861,3	6,6

⁵⁹ W tym 152,4 tys. zł, to kwota wydatków na zwalczanie chorób zakaźnych. Zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego.

⁶⁰ W tym 16 199,8 tys. zł, to kwota dotacji przedmiotowej na dofinansowanie kosztów ochrony roślin udzielonej przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2022 r.				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia według Rb-70	
		osób	tys. zł		%	
1	2	3	4	5	6	7
3.	Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego w Słupsku	80	21 428,1	36 406,1	7 996,3	10,1

Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK

6.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO

Oceny wykonania budżetu w częściach 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 62 – Rybołówstwo dokonano stosując kryteria⁶¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 roku*⁶².

Część 32 – Rolnictwo

Dochody (D) ⁶³ :	64 258,4 tys. zł
Wydatki W (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich):	1 745 094 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	1 745 094 tys. zł (kwota wydatków)
Waga wydatków w łącznej kwocie:	Ww = W : G = 1
Nieprawidłowości w wydatkach	nie wystąpiły
Ocena cząstkowa wydatków:	(5) pozytywna
Łączna ocena wydatków ŁO:	5x1=5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

Część 33 – Rozwój wsi

Dochody (D) ⁶⁴ :	258 691,7 tys. zł
Wydatki W (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich):	30 321 589,3 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	30 321 589,3 tys. zł (kwota wydatków)
Waga wydatków w łącznej kwocie:	Ww = W : G = 1
Nieprawidłowości w wydatkach	nie wystąpiły
Ocena cząstkowa wydatków:	(5) pozytywna
Łączna ocena wydatków ŁO:	5x1=5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

Część 62 – Rybołówstwo

Dochody (D) ⁶⁵ :	24 787,8 tys. zł.
Wydatki W (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich):	359 275,4 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	359 275,4 tys. zł (kwota wydatków)
Waga wydatków w łącznej kwocie:	Ww = W : G = 1
Nieprawidłowości w wydatkach	nie wystąpiły
Ocena cząstkowa wydatków:	(5) pozytywna
Łączna ocena wydatków ŁO:	5x1=5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

⁶¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁶² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

⁶³ W części 32 – Rolnictwo zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody wobec czego nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁶⁴ W części 33 – Rozwój wsi zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody wobec czego nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁶⁵ W części 62 – Rybołówstwo zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie były badane dochody wobec czego nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

6.3. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾			2021	2022		5:3	5:4
				Wykonanie	Ustawa ²⁾	Wykonanie		
1	2			tys. zł			%	%
3	4			5			6	7
Ogółem części: 32, 33 i 62				691 551,4	72 143,0	347 737,9	50,3	482,0
I.	Część 32 – Rolnictwo			55 502,7	40 447,0	64 258,4	115,8	158,9
1.	dział	010	Rolnictwo i łowiectwo	43 846,3	32 561,0	52 511,7	119,8	161,3
1.1.	rozdział	01011	Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza	11 006,5	8 429,0	11 174,9	101,5	132,6
1.1.1.	§	0690	Wpływy z różnych opłat	10 726,3	8 270,0	10 912,2	101,7	131,9
1.2.	rozdział	01013	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	5 958,7	3 600,0	6 012,4	100,9	167,0
1.2.1.	§	0690	Wpływy z różnych opłat	5 958,1	3 600,0	6 010,9	100,9	167,0
1.3.	rozdział	01015	Postęp biologiczny w produkcji roślinnej	11,9	0,0	0,2	1,7	0,0
1.3.1.	§	2950	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	11,9	0,0	0,2	1,7	0,0
1.4.	rozdział	01019	Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt	3 307,5	3 370,0	3 347,2	101,2	99,3
1.4.1.	§	0830	Wpływy z usług	2 379,4	2 490,0	2 359,3	99,2	94,8
1.5.	rozdział	01020	Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej	186,3	0,0	97,0	52,1	0,0
1.5.1.	§	2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur (...)	156,2	0,0	82,3	52,7	0,0
1.6.	rozdział	01021	Główny Inspektorat Weterynarii	109,6	70,0	82,3	75,1	117,6
1.6.1.	§	0620	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwość	60,1	45,0	57,4	95,5	127,6
1.6.2.	§	0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	49,5	25,0	22,5	45,5	90,0
1.7.	rozdział	01026	Dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich	277,9	0,0	789,7	284,2	0,0
1.7.1.	§	2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur (...)	229,8	0,0	698,6	304,0	0,0
1.8.	rozdział	01029	Dopłaty do oprocentowania kredytów na cele rolnicze	4,3	0,0	5,4	125,6	0,0
1.8.1.	§	0900	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (...)	3,4	0,0	4,3	126,5	0,0
1.9.	rozdział	01032	Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	6 196,6	4 682,0	5 711,6	92,2	122,0
1.9.1.	§	0830	Wpływy z usług	6 179,8	4 665,0	5 696,8	92,2	122,1
1.10.	rozdział	01035	Graniczne inspektoraty weterynarii	16 411,7	12 410,0	24 763,9	150,9	199,5
1.10.1.	§	0690	Wpływy z różnych opłat	16 410,3	12 410,0	24 760,2	150,9	199,5
1.11.	rozdział	01080	Działalność badawczo-rozwojowa	23,6	0,0	0,5	2,1	0,0
1.11.1.	§	0920	Pozostałe odsetki	0,0	0,0	0,5	-	0,0
1.11.2.	§	2910	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych niezależnie lub w nadmiernej wysokości	22,8	0,0	0,0	0,0	0,0
1.12.	rozdział	01095	Pozostała działalność	351,7	0,0	526,6	149,7	0,0
1.12.1.	§	0830	Wpływy z usług	239,6	0,0	343,5	143,4	0,0
2.	dział	750	Administracja publiczna	6 411,2	3 782,0	4 852,1	75,7	128,3
2.1.	rozdział	75001	Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	6 411,2	3 782,0	4 849,5	75,6	128,2
2.1.1.	§	0620	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwość	4 250,9	3 500,0	4 508,8	106,1	128,8
3.	rozdział	75065	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	0,0	0,0	2,6	-	-
3.1.	§	0920	Pozostałe odsetki	0,0	0,0	2,6	-	-
4.	dział	801	Oświata i wychowanie	5 046,0	3 944,0	6 667,8	132,1	169,1
4.1.	rozdział	80115	Technika	5 044,4	3 929,0	6 661,7	132,1	169,6
4.1.1.	§	0840	Wpływy ze sprzedaży wyrobów	3 605,4	2 768,0	4 768,4	132,3	172,3
4.2.	rozdział	80117	Branżowe szkoły I i II stopnia	0,7	9,0	0,7	100,0	7,8
4.2.1.	§	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych SP (...)	0,4	1,0	0,5	125,0	50,0
4.3.	rozdział	80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	0,0	0,0	5,0	0,0	-

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾			2021		2022		5:3	5:4
				Wykonanie	Ustawa ²⁾	Wykonanie			
				tys. zł					
1	2			3	4	5	6	7	
4.3.1.	§	0830	Wpływy z usług	0,0	0,0	5,0	0,0	-	
4.4.	rozdział	80151	Kwalifikacyjne kursy zawodowe	0,9	6,0	0,4	44,4	6,7	
4.4.1.	§	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych SP (...)	0,5	1,0	0,3	60,0	30,0	
4.4.2.	§	0840	Wpływy ze sprzedaży wyrobów	0,3	4,0	0,0	0,0	0,0	
5.	dział	854	Edukacyjna opieka wychowawcza	199,2	160,0	226,8	113,9	141,8	
5.1.	§	85410	Internaty i bursy szkolne	199,2	160,0	226,8	113,9	141,8	
5.1.1.	§	0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych SP (...)	140,5	88,0	164,5	117,1	186,9	
II.	Część 33 – Rozwój wsi			630 484,1	30 006,0	258 691,7	41,0	862,1	
1.	dział	010	Rolnictwo i łowiectwo	630 479,7	30 000,0	258 674,5	41,0	862,2	
1.1.	rozdział	01001	Centrum Doradztwa Rolniczego	0,0	0,0	2,2	-	0,0	
1.1.1.	§	2918	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych niezależnie lub w nadmiernej wysokości (finansowanie)	0,0	0,0	1,1	-	0,0	
1.2.	rozdział	01002	Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego	227,2	0,0	623,9	274,6	0,0	
1.2.1.	§	0970	Wpływy z różnych dochodów	164,1	0,0	337,2	205,5	0,0	
1.3.	rozdział	01024	Działalność Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	354 732,9	30 000,0	175 217,0	49,4	584,1	
1.3.1.	§	0970	Wpływy z różnych dochodów	188 709,3	30 000,0	94 955,3	50,3	316,5	
1.4.	rozdział	01027	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	274 618,4	0,0	81 873,9	29,8	0,0	
1.4.1.	§	2950	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	26 385,2	0,0	38 132,4	144,5	0,0	
1.5.	rozdział	01036	Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich	350,9	0,0	294,1	83,8	0,0	
1.5.1.	§	0909	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (...) współfinansowanie	213,4	0,0	210,2	98,5	0,0	
1.6.	rozdział	01037	Płatności uzupełniające do gruntów rolnych	110,2	0,0	82,8	75,1	0,0	
1.6.1.	§	2919	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur (...) współfinansowanie	80,7	0,0	45,4	56,3	0,0	
1.7.	rozdział	01038	Rozwój obszarów wiejskich	194,7	0,0	171,7	88,2	0,0	
1.7.1.	§	2919	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur (...) współfinansowanie	104,3	0,0	97,5	93,5	0,0	
1.8.	rozdział	01041	Program Rozwoju Obszarów wiejskich	516,9	0,0	406,7	78,7	0,0	
1.8.1.	§	2918	Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur (...) finansowanie	329,0	0,0	275,5	83,7	0,0	
1.9.	rozdział	01095	Pozostała działalność	-271,7	0,0	2,2	-0,8	0,0	
1.9.1.	§	0630	Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	2,5	0,0	2,2	88,0	0,0	
2.	dział	750	Administracja publiczna	4,4	6,0	17,2	390,9	0,0	
2.1.	rozdział	75001	Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	4,4	6,0	17,2	390,9	0,0	
2.1.1.	§	0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	2,8	0,0	17,1	610,7	0,0	
III.	Część 62 – Rybołówstwo			5 564,6	1 690,0	24 787,8	445,5	1 466,7	
1.	dział	010	Rolnictwo i łowiectwo	0,0	0,0	5,8	0,0	0,0	
1.1.	rozdział	01027	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	0,0	0,0	5,8	0,0	0,0	
1.1.1.	§	0928	Pozostałe odsetki	0,0	0,0	4,3	0,0	0,0	
2.	dział	050	Rybołówstwo i rybactwo	5 563,4	1 690,0	24 768,0	445,2	1 465,6	

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾			2021	2022		5:3	5:4
				Wykonanie	Ustawa ²⁾	Wykonanie		
				tys. zł				
1	2			3	4	5	6	7
2.1.	rozdział	05004	Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego	1 633,2	1 690,0	21 428,1	1 312,0	1 267,9
2.1.1.	§	0570	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	227,2	160,0	207,3	91,2	129,6
2.1.2.	§	0580	Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	0,0	0,0	19 667,3	-	-
2.2.	rozdział	05006	Zarybianie polskich obszarów morskich	0,0	0,0	1,2	-	-
2.2.1.	§	2950	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	0,0	0,0	1,2	-	-
2.3.	rozdział	05011	Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013 oraz Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020	3 930,1	0,0	3 338,7	85,0	0,0
2.3.1.	§	0909	Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	697,0	0,0	911,0	130,7	0,0
2.3.2.	§	2919	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	3 217,5	0,0	2 382,2	74,0	0,0
3.	dział	750	Administracja publiczna	1,2	0,0	14,0	-	0,0
3.1.	rozdział	75001	Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	1,2	0,0	14,0	-	0,0
3.1.1.	§	0620	Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytację oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwości	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1.2.	§	0970	Wpływy z różnych dochodów	0	0	12,2	0,0	0,0

¹⁾ Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.

6.4. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	Wykonanie 2021 r. ²⁾	2022 r.			6:3	6:4	6:5
			Ustawa ³⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem części: 32, 33 i 62		7 643 951,8	6 570 849,0	9 109 783,9	8 869 325,1	116,0	135,0	97,4
I. Część 32 – Rolnictwo w tym:		1 844 645,3	1 991 621,0	1 776 173,3	1 729 616,4	93,8	86,8	97,4
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	1 293 486,6	1 380 083,0	1 065 843,1	1 041 680,4	80,5	75,5	97,7
1.1.	rozdział 01011 – Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza	47 937,0	51 079,0	60 910,3	60 891,6	127,0	119,2	100,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	30 082,6	30 639,0	30 470,0	30 470,1	101,3	99,4	100,0
1.2.	rozdział 01013 – Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	35 313,0	35 313,0	44 313,0	44 313,0	125,5	125,5	100,0
	§ 2840 Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	24 580,0	24 580,0	31 280,0	31 280,0	127,3	127,3	100,0
1.3.	rozdział 01015 – Postęp biologiczny w produkcji roślinnej	12 105,1	13 360,0	13 286,5	12 901,6	106,6	96,6	97,1
	§ 2620 dotacja przedmiotowa z budżetu dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych	6 672,4	7 386,0	7 366,1	7 125,8	106,8	96,5	96,7
1.4.	rozdział 01017 – Ochrona roślin	6 811,0	8 524,0	16 201,0	16 199,8	237,8	190,0	100,0
	§ 2630 Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	6 811,0	8 400,0	16 201,0	16 199,8	237,8	192,9	100,0
1.5.	rozdział 01018 – Rolnictwo ekologiczne	2 422,7	3 579,0	3 579,0	3 258,1	134,5	91,0	91,0
	§ 2630 Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	1 954,3	2 579,0	2 725,6	2 417,2	123,7	93,7	88,7
1.6.	rozdział 01019 – Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt	13 034,2	14 229,0	14 679,0	14 424,3	110,7	101,4	98,3
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	6 620,4	6 796,0	6 733,5	6 731,0	101,7	99,0	100,0
1.7.	rozdział 01020 – Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej	69 177,9	71 431,0	69 855,0	69 351,1	100,3	97,1	99,3
	§ 2630 Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	66 613,1	68 736,0	67 160,0	66 688,2	100,1	97,0	99,3
1.8.	rozdział 01021 – Główny Inspektorat Weterynarii	17 278,0	22 008,0	21 331,7	19 592,2	113,4	89,0	91,8
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	9 684,3	11 338,0	11 421,6	11 417,5	117,9	100,7	100,0
1.9..	rozdział 01022 – Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego	96,0	0,0	182,0	154,2	160,6	x	84,7
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	96,0	0,0	182,0	154,2	160,6	x	84,7
1.10.	rozdział 01026 – Dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich	867 058,9	920 504,0	574 676,0	558 249,1	64,4	60,6	97,1
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	549 505,9	920 504,0	574 676,0	558 249,1	101,6	60,6	97,1
1.11.	rozdział 01032 – Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	41 119,9	51 562,0	60 562,0	60 365,7	146,8	117,1	99,7
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	17 794,0	23 984,0	24 072,7	24 072,0	135,3	100,4	100,0
1.12.	rozdział 01035 – Graniczne inspektoraty weterynarii	12 516,5	13 513,0	14 791,9	14 617,9	116,8	108,2	98,8

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	Wykonanie 2021 r. ²⁾	2022 r.			6:3	6:4	6:5
			Ustawa ³⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	8 405,9	8 464,0	9 420,5	9 414,9	112,0	111,2	99,9
1.13.	rozdział 01080 – Działalność badawczo-rozwojowa	12 796,9	14 908,0	13 754,0	12 979,6	101,4	87,1	94,4
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	12 452,5	14 908,0	13 754,0	12 979,6	104,2	87,1	94,4
1.14.	rozdział 01095 – Pozostała działalność	155 819,5	160 073,0	157 721,6	154 382,2	99,1	96,4	97,9
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	128 568,3	140 784,0	134 601,7	132 397,0	103,0	94,0	98,4
2.	dział 750 – Administracja publiczna	122 674,8	156 705,0	153 547,0	149 037,1	121,5	95,1	97,1
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	122 674,8	156 705,0	153 281,0	148 776,6	121,3	94,9	97,1
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	28 590,1	36 905,0	35 418,2	35 414,2	123,9	96,0	100,0
2.2.	rozdział – 75065 Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	0,0	0,0	266,0	260,5	x	x	97,9
	§ 2800 Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,0	0,0	266,0	260,5	x	x	97,9
3.	dział 752 – Obrona narodowa	56,1	81,0	36,0	33,8	60,2	41,7	93,9
3.1	rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	56,1	81,0	36,0	33,8	60,2	41,7	93,9
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	80,0	36,0	0,0	x	0,0	0,0
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	44,6	0,0	0,0	33,8	75,8	x	x
4.	dział 801 – Oświata i wychowanie	360 804,7	379 425,0	468 847,6	453 901,3	125,8	119,6	96,8
4.1.	rozdział 80115 Technika	314 991,0	327 836,0	416 654,4	402 928,3	127,9	122,9	96,7
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	159 354,3	40 034,0	41 202,3	41 049,5	25,8	102,5	99,6
	§ 4790 Wynagrodzenia osobowe nauczycieli	0,0	139 278,0	140 030,7	138 633,4	x	99,5	99,0
4.2.	rozdział – 80116 Szkoły policealne	223,1	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x
	§ 4240 zakup środków dydaktycznych i książek	94,4	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x
4.3.	rozdział 80117 Branżowe szkoły I II stopnia	30 090,8	31 655,0	33 411,1	32 743,2	108,8	103,4	98,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	19 123,0	2 344,0	2 330,6	2 299,7	12,0	98,1	98,7
	§ 4790 Wynagrodzenia osobowe nauczycieli	0,0	18 512,0	18 767,4	18 426,0	x	99,5	98,2
4.4.	rozdział 80140 – Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego i ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego	3 925,5	5 137,0	4 936,3	4 725,2	120,4	92,0	95,7
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 494,6	546,0	465,7	461,2	18,5	84,5	99,0
	§ 4790 Wynagrodzenia osobowe nauczycieli	0,0	2 845,0	2 737,3	2 593,8	x	91,2	94,8
4.5.	rozdział 80146 – Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	3 171,9	3 592,0	3 535,9	3 466,8	109,3	96,5	98,0
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	1 560,0	1 730,0	0,0	x	0,0	0,0
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	1 445,1	0,0	0,0	1 590,2	110,0	x	x
4.6.	rozdział 80151 – Kwalifikacyjne kursy zawodowe	6 944,2	8 769,0	8 482,4	8 306,1	119,6	94,7	97,9
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	4 662,6	741,0	784,8	779,4	16,7	105,2	99,3
	§ 4790 Wynagrodzenia osobowe nauczycieli	0,0	5 124,0	4 635,0	4 556,5	x	88,9	98,3
4.7.	rozdział 80152 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla	1 137,5	1 894,0	1 827,5	1 731,7	152,2	91,4	94,8

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	Wykonanie 2021 r. ²⁾	2022 r.			6:3	6:4	6:5
			Ustawa ³⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych, branżowych szkołach I II stopnia w klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz szkołach artystycznych							
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	839,7	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x
	§ 4790 Wynagrodzenia osobowe nauczycieli	0,0	1 321,0	1 286,4	1 222,6	x	92,6	95,0
4.8.	rozdział 80195 – Pozostała działalność	320,7	542,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	320,7	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x
5.	dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	55 008,1	59 712,0	71 611,4	68 723,7	124,9	115,1	96,0
5.1.	rozdział 85410 – Internaty i bursy szkolne	54 655,7	59 145,0	71 191,8	68 359,7	125,1	115,6	96,0
	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	25 697,1	11 954,0	12 560,2	12 394,5	48,2	103,7	98,7
	§ 4790 Wynagrodzenia osobowe nauczycieli	0,0	19 553,0	18 611,0	18 242,3	x	93,3	98,0
5.2.	rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	28,0	53,0	24,0	14,0	50,0	26,4	58,3
	§ 3240 Stypendia dla uczniów	28,0	50,0	24,0	14,0	50,0	28,0	58,3
5.3.	rozdział 85416 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	250,3	352,0	289,1	262,9	105,0	74,7	90,9
	§ 3240 Stypendia dla uczniów	247,3	349,0	286,1	260,0	105,1	74,5	90,9
5.4.	rozdział 85446 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	74,1	162,0	106,5	86,8	117,1	53,6	81,5
	§ 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	55,2	105,0	72,8	55,6	100,7	53,0	76,4
6.	Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	12 615,0	15 615,0	16 288,2	16 240,1	128,7	104,0	99,7
6.1.	rozdział 92114 – Pozostałe instytucje kultury	10 436,0	13 436,0	14 109,2	14 061,1	134,7	104,7	99,7
	§ 2550 Dotacja podmiotowa z budżetu dla państwowej instytucji kultury	10 436,0	10 436,0	12 912,0	12 912,0	123,7	123,7	100,0
6.2.	rozdział 92118 – Muzea	2 179,0	2 179,0	2 179,0	2 179,0	100,0	100,0	100,0
	§ 2480 Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	2 179,0	2 179,0	2 179,0	2 179,0	100,0	100,0	100,0
II.	Część 33 – Rozwój wsi w tym:	5 681 634,1	4 445 100,0	7 184 207,9	7 015 042,5	123,5	157,8	97,6
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	5 666 012,8	4 425 359,0	7 164 393,8	6 996 327,4	123,5	158,1	97,7
1.1.	rozdział 01001 – Centrum Doradztwa Rolniczego	29 074,1	42 560,0	43 675,0	30 963,2	106,5	72,8	70,9
	§ 2840 Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	13 836,2	15 449,0	16 564,0	16 538,5	119,5	107,1	99,8
	§ 2808 Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	7 414,4	17 250,0	17 250,0	9 178,4	123,8	53,2	53,2
1.2.	rozdział 01002 – Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego	276 129,7	277 116,0	293 968,0	289 576,8	104,9	104,5	98,5
	§ 2840 Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	206 534,4	241 895,0	254 872,0	253 873,6	122,9	105,0	99,6
1.3.	rozdział 01024 – Działalność Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	2 867,9	5 135,0	5 135,0	3 482,2	121,4	67,8	67,8

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	Wykonanie 2021 r. ²⁾	2022 r.			6:3	6:4	6:5
			Ustawa ³⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	§ 2808 Dotacja celowa otrzymana z budżetu przez pozostałe jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych	1 824,8	3 267,0	3 267,0	2 215,7	121,4	67,8	67,8
1.4.	rozdział 01027 – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	5 357 321,9	4 098 975,0	6 820 082,0	6 671 642,6	124,5	162,8	97,8
	§ 2009 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków klasyfikowanych w paragrafie 205	3 100 648,5	1 647 293,0	3 319 237,0	3 277 268,7	105,7	198,9	98,7
1.5.	rozdział 01095 – Pozostała działalność	619,2	1 573,0	1 533,8	662,6	107,0	42,1	43,2
	§ 4610 koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	235,6	600,0	519,5	53,5	22,7	8,9	10,3
2.	dział 750 – Administracja publiczna	15 576,9	19 685,0	19 794,1	18 700,2	120,1	95,0	94,5
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	15 576,9	19 685,0	19 794,1	18 700,2	120,1	95,0	94,5
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	10 944,0	11 891,0	12 014,2	12 014,2	109,8	101,0	100,0
3.	dział 752 – Obrona narodowa	44,4	56,0	20,0	14,9	33,6	26,6	74,5
3.1.	rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	44,4	56,0	20,0	14,9	33,6	26,6	74,5
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	3 005,0	3 281,0	0,0	x	0,0	0,0
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	40,7	0,0	0,0	14,0	34,4	x	x
III.	Część 62 – Rybołówstwo w tym:	117 672,4	134 128,0	149 402,7	124 666,2	105,9	92,9	83,4
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	5 767,5	6 800,0	6 800,0	6 793,7	117,8	99,9	99,9
1.1.	rozdział – 01027 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	5 767,5	6 800,0	6 800,0	6 793,7	117,8	99,9	99,9
	§ 2008 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	4 325,7	5 100,0	5 100,0	5 095,3	117,8	99,9	99,9
2.	dział – 050 Rybołówstwo i rybactwo	92 476,3	106 245,0	120 821,7	96 855,7	104,7	91,2	80,2
2.1.	rozdział – 05004 Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego	11 941,2	12 225,0	18 801,7	18 678,0	156,4	152,8	99,3
	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	4 391,2	4 132,0	4 478,8	4 478,6	102,0	108,4	100,0
2.2.	rozdział – 05006 Zarybianie polskich obszarów morskich	4 996,1	5 000,0	5 000,0	4 986,6	99,8	99,7	99,7
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	4 996,1	5 000,0	5 000,0	4 986,6	99,8	99,7	99,7
2.3.	rozdział – 05011 Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013 oraz Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020	73 105,2	86 665,0	86 665,0	63 399,5	86,7	73,2	73,2
	§ 2009 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	73 105,2	86 665,0	86 665,0	63 399,5	86,7	73,2	73,2
2.4.	rozdział – 05095 Pozostała działalność	2 433,8	2 355,0	10 355,0	9 791,6	402,3	415,8	94,6
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	2 177,0	691,8	0,0	x	0,0	0,0

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	Wykonanie 2021 r. ²⁾	2022 r.			6:3	6:4	6:5
			Ustawa ³⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	942,1	0,0	0,0	128,8	13,7	x	x
	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	0,0	0,0	9 540,2	9 099,2	x	x	95,4
3.	dział - 750 Administracja publiczna	19 420,6	21 065,0	21 765,0	21 002,3	108,1	99,7	96,5
3.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	19 420,6	21 065,0	21 765,0	21 002,3	108,1	99,7	96,5
	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	5 265,0	5 133,0	5 152,6	5 152,5	97,9	100,4	100,0
4.	dział 752 - Obrona narodowa	8,0	18,0	16,0	14,5	181,3	80,6	90,6
4.1.	rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	8,0	18,0	16,0	14,5	181,3	80,6	90,6
	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	14,0	13,0	0,0	x	0,0	0,0
	§ 4300 Zakup usług pozostałych	8,0	0,0	0,0	13,0	162,5	x	x
	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	0,0	3,0	3,0	1,5	x	50,0	50,0

- 1) Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.
- 2) Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).
- 3) Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.

6.5. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021 r.			Wykonanie 2022 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno-zatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno-zatrudnionego	
		osoby	tys. zł	zł	osoby	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem części: 32, 33 i 62 wg statusu zatrudnienia³⁾		5 117	403 597	6 572,8	5 431	459 677	7 053,3	107,3
I.	Część 32 – Rolnictwo	4 836	372 473,8	6 418,4	5 149	426 594,1	6 904,2	107,6
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	1 106	81 862,2	6 168,0	1 108	94 038,4	7 072,7	114,7
1.1.	rozdział 01011 – Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza 01	498	32 360,5	5 415,1	491	32 703,0	5 550,4	102,5
1.2.	rozdział 01019 – Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt 01	73	7 137,1	8 147,4	70	7 222,9	8 598,7	105,5
1.3.	rozdział 01021 – Główny Inspektorat Weterynarii	108	11 285,6	8 708,0	107	13 201,1	10 281,2	118,1
	01	3	244,4	6 788,9	2	219,1	9 129,2	134,5
	02	4	690,9	14 393,8	3	742,2	20 616,7	143,2
	03	101	10 350,3	8 539,9	102	12 239,8	9 999,8	117,1
1.4.	rozdział 01032 – Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	325	21 696,0	5 563,1	333	30 490,1	7 630,2	137,2
	01	62	3 105,4	4 173,9	63	4 452,2	5 889,2	141,1
	02	2	390,9	16 287,5	2	483,4	20 141,7	123,7
	03	261	18 199,7	5 810,9	268	25 554,5	7 946,1	136,7
1.5.	rozd. 01035 – Graniczne Inspektoraty Weterynarii	102	9 383,0	7 665,8	107	10 421,3	8 116,3	105,9
	01	6	337,7	4 690,3	6	361,8	5 025,0	107,1
	03	96	9 045,3	7 851,8	101	10 059,5	8 299,9	105,7
2.	dział 750 – Administracja publiczna	549	62 461,8	9 481,1	604	74 251,0	10 244,3	108,0
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	549	62 461,8	9 481,1	604	74 251,0	10 244,3	108,0
	01	56	4 765,6	7 091,7	75	7 000,7	7 778,6	109,7
	02	3	588,2	16 338,9	3	669,5	18 597,2	113,8
	03	490	57 108,0	9 712,2	526	66 580,8	10 548,3	108,6
3.	rozdział 801 – Oświata i wychowanie	2 725	200 721,2	6 138,3	2 929	225 747,1	6 422,8	104,6
3.1.	rozdział 80115 – Technika*	2 314	171 114,8	6 162,3	2 497	192 704,2	6 431,2	104,4
	01	657	39 897,5	5 060,6	697	43 599,4	5 212,7	103,0

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021 r.			Wykonanie 2022 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osoby	tys. zł	zł	osoby	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	14	1 657	131 217,3	6 599,1	1 800	149 104,8	6 903,0	104,6
3.2.	rozdział 80116 – Szkoły policealne	2	64,5	2 687,5	0	0,0	x	x
	01	1	34,6	2 883,3	0	0,0	x	x
	14	1	29,9	2 491,7	0	0,0	x	x
3.3.	rozdział 80117 – Branżowe szkoły I i II stopnia	279	20 280,4	6 057,5	284	22 055,6	6 471,7	106,8
	01	40	2 267,6	4 724,2	40	2 445,7	5 095,2	107,9
	14	239	18 012,8	6 280,6	244	19 609,9	6 697,4	106,6
3.4.	rozdział 80140 – Placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego	37	2 643,3	5 953,4	44	3 247,8	6 151,1	103,3
	01	8	449,2	4 679,2	9	491,2	4 548,1	97,2
	14	29	2 194,1	6 304,9	35	2 756,6	6 563,3	104,1
3.5.	rozdział 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	9	751,2	6 955,6	9	748,3	6 928,7	99,6
	01	7	546,9	6 510,7	7	538,1	6 406,0	98,4
	14	2	204,3	8 512,5	2	210,2	8 758,3	102,9
3.6.	rozdział 80151 – Kwalifikacyjne kursy zawodowe	69	4 971,6	6 004,3	75	5 705,8	6 339,8	105,6
	01	13	775,6	4 971,8	13	829,9	5 319,9	107,0
	14	56	4 196,0	6 244,0	62	4 875,9	6 553,6	105,0
3.7.	rozdział 80152 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży (...)	15	895,4	4 974,4	20	1 285,4	5 355,8	107,7
	14	15	895,4	4 974,4	20	1 285,4	5 355,8	107,7
4.	dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	456	27 428,6	5 012,5	508	32 557,6	5 340,8	106,5
4.1.	rozdział 85410 – Internaty i bursy szkolne	456	27 428,6	5 012,5	508	32 557,6	5 340,8	106,5
	01	229	11 289,4	4 108,2	249	13 157,3	4 403,4	107,2
	14	227	16 139,2	5 924,8	259	19 400,3	6 242,1	105,4
II.	Część 33 – Rozwój wsi	97	12 021,7	10 327,9	101	13 225,5	10 912,1	105,7
1.	dział 750 – Administracja publiczna	97	12 021,7	10 327,9	101	13 225,5	10 912,1	105,7
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	97	12 021,7	10 327,9	101	13 225,5	10 912,1	105,7
	01	1	95,7	7 975,0	1	142,8	11 900,0	149,2

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021 r.			Wykonanie 2022 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osoby	tys. zł	zł	osoby	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	02	1	166,4	13 866,7	1	318,3	26 525,0	191,3
	03	95	11 759,6	10 315,4	99	12 764,4	10 744,4	104,2
III.	Część 62 - Rybołówstwo	184	19 101,4	8 651,0	181	19 857,6	9 142,5	105,7
1.	dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	81	7 916,0	8 144,0	80	7 996,3	8 329,5	102,3
1.1.	rozdział 05004 - Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego	81	7 916,0	8 144,0	80	7 996,3	8 329,5	102,3
	01	20	1 633,8	6 807,5	19	1 472,6	6 458,8	94,9
	02	2	372,6	15 525,0	2	472,9	19 704,2	126,9
	03	59	5 909,6	8 346,9	59	6 050,8	8 546,3	102,4
2.	dział 750 - Administracja publiczna	103	11 185,4	9 049,7	101	11 861,3	9 786,6	108,1
2.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	103	11 185,4	9 049,7	101	11 861,3	9 786,6	108,1
	01	6	638,5	8 868,1	4	446,5	9 302,1	104,9
	02	0	30,3	x	1	194,9	16 241,7	x
	03	97	10 516,6	9 034,9	96	11 219,9	9 739,5	107,8

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb- 70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- 1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- 2) Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶⁶, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-407 i § 479-480).
- 3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (załącznik 35, § 16 pkt 7) i oznacza: 01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, 02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe, 03 – członkowie korpusu służby cywilnej, 14 – nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej.

⁶⁶ Dz. U. poz. 144.

6.6. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCIACH 32 – ROLNICTWO, 33 – ROZWÓJ WSI, 62 – RYBOŁÓWSTWO

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	2021 r.	2022 r.		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa budżetowa ²⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
1	2	tys. zł				%		
3	4	5	6	7	8	9		
Razem części: 32, 33 i 62		21 103 028,0	14 957 615,0	24 116 372,3	23 556 633,6	111,6	157,5	97,7
I.	Część 32 – Rolnictwo w tym:	26 110,6	31 488,0	31 488,0	15 477,5	59,3	49,2	49,2
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	–	–	165,2	161,0	–	–	97,5
1.1.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	–	–	165,2	161,0	–	–	97,5
2.	dział 750 – Administracja publiczna	–	–	400,0	0,0	–	–	0,0
2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	–	–	400,0	0,0	–	–	0,0
3.	dział 801 – Oświata i wychowanie	26 110,6	31 488,0	30 922,8	15 316,5	58,7	48,6	49,5
3.1.	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014–2020	–	–	67,8	67,8	–	–	100,0
3.2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	12 261,7	10 114,0	10 114,0	609,1	5,0	6,0	6,0
3.3.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	5 786,5	7 734,0	5 665,1	3 475,3	60,1	44,9	61,3
3.4.	Regionalne Programy Operacyjne na lata 2014–2020	8 062,4	13 640,0	15 075,9	11 164,3	138,5	81,9	74,1
II.	Część 33 – Rozwój wsi w tym:	20 827 859,2	14 675 135,0	23 820 551,0	23 306 546,8	111,9	158,8	97,8
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	20 827 859,2	14 675 135,0	23 820 551,0	23 306 546,8	111,9	158,8	97,8
1.1.	I filar Wspólnej Polityki Rolnej	14 941 554,1	10 255 438,0	16 903 729,0	16 492 140,2	110,4	160,8	97,6
1.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020	5 886 305,1	4 419 697,0	6 916 822,0	6 814 406,6	115,8	154,2	98,5
III.	Część 62 – Rybołówstwo w tym:	249 058,2	250 992,0	264 333,3	234 609,3	94,2	93,5	88,8
1.	dział 050 – Rybołówstwo i rybactwo	246 592,7	248 393,0	261 734,3	232 650,7	94,3	93,7	88,9
1.1.	Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020	246 592,7	248 393,0	261 734,3	232 650,7	94,3	93,7	88,9
2.	dział 750 – Administracja publiczna	2 465,5	2 599,0	2 599,0	1 958,6	79,4	75,4	75,4
2.1.	Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020	2 465,5	2 599,0	2 599,0	1 958,6	79,4	75,4	75,4

1) Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb–28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb–28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

2) Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.

6.7. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
9. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej